

ALBIS 50. oldal

AZ ÉRMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

SZÉKELYHIDON 1942. ÁPRILIS 22.-ÉN
TARTOTT TAVASZI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

1942. ÁPRILIS 21.-ÉN TARTOTT
BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK

ÉS

1942 OKTÓBER 29.-ÉN TARTOTT ÓSZI

RENDES GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KÖZREADJA :
BORUZZS LAJOS
LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

1942.

KOHN SÁMUEL, SZÉKELYHID

AZ ÉRMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

SZÉKELYHIDON 1942. ÁPRILIS 22.-ÉN
TARTOTT TAVASZI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

1942. ÁPRILIS 21.-ÉN TARTOTT
BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK

ÉS

1942 OKTÓBER 29.-ÉN TARTOTT ŐSZI

RENDES GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KÖZREADJA :

BORUZZS LAJOS

LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

1942.

KOHN SÁMUEL, SZÉKELYHID

Az Érmelléki Református Egyházmegye

1942 április 22-én Székelyhidon tartott tavaszi

Rendes közgyűlésén

Jelen voltak :

Szabó Zoltán esperes

és

Pappszász Lajos gondnok

elnöklete alatt :

a)

Tanácsbírák :

lelkészek

Bakos József
Boruzs Lajos
Kalmár István

világiak

Bóniss Elemér
Farkas Lóránd

b)

Tisztviselők :

Boruzs Lajos lelkészi főjegyző
Horváth Péter világi főjegyző
Egey István lelkészi aljegyző
Gönczy Sándor világi aljegyző
Dr. Horváth Miklós egyházmegyei ügyész
Debreczeni László egyházmegyei pénztárnok
Kalmár István egyházmegyei számvevő
Bakos József nyugd. és gyámintézeti pénztárnok.

c)

Tanítóképviselek :

Kósa Károly

Jakab Lajos

Távolmaradásukat kimentették: Kozma Lajos vil.
fb., Varga Béla, Dibáczy József, Cs. Nagy Dániel
lelkipásztorok.

d)
Az egyházak képviselőiben :

Albis : Saja Sándor lkp.

~~Almosd~~ : Székelyhidy Béla lkp. és Dobsa Sándor fg.

Apátkeresztur :

Borm - Asszonyvására : Pálur István lkp.

~~Bagamér~~ : Csokonay József lkp.

✓ Bályok : Kalmár István lkp.

✓ Berettyószéplak : Donáth László lkp.

Debn - Bihardiószeg : Fias Kálmán lkp. és Molnár Imre g.

✓ Biharfélegyháza : Egey István lkp.

- Biharvajda : Virág Lajos lkp.

✓ Csokaly : Benedek Géza lkp.

✓ Érábrány : Debreceni László lkp.

S - Éradony : Laczák Dezső lkp.

Érbogyoszló ;

S Érkésérü : Kiss Ferenc lkp.

Dny - Érköbölkut :

✓ Ermihályfalva : Sas Kálmán lkp. és Horváth Viktor vall.
okt. lelk.

✓ Érolaszi : Dajka István lkp.

Sav - Érsemjén : Szathmáry Károly lkp.

✓ Értarcsa : Molnár Lóránd lkp.

Sa Gálospetri :

E Hegyközszentimre : Ludmann Lajos lkp. és Ur Sándor g.

✓ Hegyközszentmiklós : Kaszoni Miklós gondnok.

✓ Kiskereki : Boruzs Lajos lkp.

~~Kokad :~~

✓ Magyarkecz : Kulcsár Dezső lkp.

✓ Margitta : Szendrei Dénes lkp.

✓ Micske : Kovács József lkp.

Monospetri : Barcsa Sándor felügyelő lkp.

✓ Nagykágya :

✓ Nagyléta : Radó József lkp. és Fekete Dániel g.

Sa Ottomány :

Su Piskolt : Bakos József lkp.

✓ Poklostelek : Medgyesi Lajos lkp.

Sa Szalacs : Mihályi Zoltán lkp.

✓ Székelyhid : Szabó Zoltán lkp. és Dr. Gulácsy Sándor képvis.

E Szentjobb : Sallay Lajos lkp. és Lakatos Sándor g.

Tóti : Liszkay Kálmán lkp.

✓ Újléta : Hetey Pál lkp.

✓ Vedresábrány : Barcsa Sándor lkp.

1. szám.

A 63. dicséret 1. versének eléneklése után Esperes ur buzgó imádságban adott hálát a Mindenhatónak, majd kérte áldását gyűlésünk tanácskozásaira.

2. szám.

Alkotótagok számba vétetvén, megállapítást nyert, hogy 46 taggal alakult meg közgyűlésünk.

3. szám.

Egyházmegyei Gondnok ur az idők komolyságához mért, bölcs és nagy horizontu megnyitó beszédével.

A gyűlést megalakultnak, határozatképesnek és megnyitottnak jelenti ki.

4. szám.

Olvastatott a következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Elsősorban is a boldog öröm édes érzésének adok kifejezést, hogy ismét együtt tanácskozhatunk azokkal, akiktől több mint két évtizeddel ezelőtt Trianon olyan kegyetlenül elszakított és amidőn szeretettel köszöntöm egyházmegyénk rég nem látott alkotótagjait, annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a különböző viszonyok közé jutott és különböző módon fejlődött két egyházmegyei rész jövőbeni egymásrahatása csak áldásthozó lehet és egyházmegyénk hajóját nemes irányba fogja terelni.

Az öröm mellett, sajnos, veszteségekről is kell emlékezni. Sillye Gábor Istennek e szelid és alázatos lelkű szolgája, alig három hétig tartó súlyos szenvedés után itthagya gyülekezetét s bennünket. A váratlanul jött csapás nagyságát még súlyosabbá tette az a körülmény, hogy a nehéz vonatkozlekedési viszonyok miatt még attól is meg voltunk fosztva, hogy Hódmezővásárhelyen történt temetésén jelen lehessünk.

A szentmiklósi egyház kiküldötteit megbiztam azzal, hogy vigyék magukkal azt a koszorút, amelyet az egyházmegye nevében koporsójára kívántam helyezni. Az özvegynek-egyházmegye nevében is-részvétemet kifejezésre juttattam s hogy a gyülekezet tagjai is szeretett pásztoruk elvesztése miatt a gyászukban vigasztalásra találjanak, Sallay Lajos szentjobbi lelkésztestvéremet kértem fel arra, hogy ugyanabban az időben, amikor temetése Hódmezővásárhelyen végbe megy, Szentmiklóson is hirdesse a vigasztalás ígét. Lelkésztestvérem e megbízatást vállalta is és el is végezte. Dibácsi Józsefet biztam meg a beszolgáló lelkészi tiszt teljesítésével. Ugy vagyok értesülve, hogy presbitérium már a lelkész özvegyével a kegyeleti évre vonatkozólag megállapodást kötött s a pásztor nélkül maradt nyáj, nemsokára pásztorra talál. Megboldogult lelkésztestvérünk emlékének jegyzőkönyvünk lapjain való megörökítését kérem.

Nem távozott ugyan el közülünk, de mégis veszteségnek kell elkönyvelnünk Jakab József bogyoszlói lelkésztestvérünknek a küzdőtérről való lelépését, aki a korhatár elérése folytán január hó 1-től kezdve nyugdíjbavonul. A mindenható Isten, aki szolgáját oly hosszú időn keresztül megtartotta s életét közhasznúvá tette, adjon neki hosszú és nyugalmas életet.

Nyugdíjaztatása után a beszolgáló lelkészi tisztet az ottományi lelkész Cs. Nagy Dániel látta el. Utána az apátkereszturi lelkész Kádár Miklós teljesíti a gyülekezet vezetésének kötelességeit s bizonyára igyekszik a vett utasítás értelmében a megüresedett lelkészi állást betölteni. Itt kell megjegyeznem, presbitérium megpróbálta a díjlevél értékének jelentékeny csökkentését, csonkítását, azonban presbitériumnak az egyházmegyei közgyűléshez intézett kérvényét tárgysorozatba sem vettem fel, miután nem akartam azt, hogy más alkalommal, más lelkészi állás betöltésénél ilyen módon odáztassék el a megüresedett lelkészi állásnak a betöltése.

A lelkeszi állásokban történt változásoknál föl kell említenem Csokonay József bagaméri, Székelyhidi Béla álmosdi, Radó József nagylétai, Jakab Lajos kokadi és Hetey Pál ujlétai lelkeszeket, akik január hó 1-től kezdve egyházmegyénk alkotó tagjaivá váltak. Lelkeszeinknek a száma szaporodott Horváth Viktorral, kit a mihályfalvai ref. egyház hívott meg a felállított hitoktatói állásra, továbbá Molnár Lóránd lelkeszel is, akit az értarcsai református gyülekezet egyhangu meghívással választott meg. A meghívásnál Laczák Dezső és Csiha Sándor urak működtek közre. Nevezett a koncessa megkapása után az állását el is foglalta, míg a beiktatást Cs. Nagy Dániel végezte.

A segédlelkeszi kar is jelentékeny számmal megsaporodott: Hanczár Gábor Miklós, Jónás Imre, Kotormán István, Nagy Sándor, Tóth Sándor alkotják a növekedést, míg Paksy Sándor egyházmegyénk kebeléből eltávozott.

A tanítói karban történt változások a következők: Füzes Gyula Álmosd, Dósa Albertné Kiskereki, Szőke Ferenc Értarcsa, Debreceni Erzsébet Albis.

Hozzánk csatlakozott egyházak tanítói kara a következőkből áll: Tar Ferenc, Gerő József, Tar Mihály, Gerőné: Erdélyi Aranka bagaméri tanítók. Fekete Gyula, Szilágyi István, Tóth Sándor, Vida Anna, Kiss Gusztáv, Radó Margit nagylétai tanítók. Siket Bernát és Veresegyházi Béla kokadi tanítók. Jónás Imréné; Bakcsi Irén, Vigh Györgyné: Trosztel Aranka Jónás Imre, Vigh György álmosdi tanítók,

Átkapcsolódásunk nagyon sok irányu és rendkívül felelősségteljes intézkedések megtételére kötelezte el hivatalomat. Ezek között, mint legfontosabbat említem fel azt, hogy Püspök Urral történt tárgyalásomból kifolyólag felhívást intéztem az érselindi, piskolti, diószegi, micskei, érábrányi, berettyószéplaki, tóti egyházakhoz, hogy missziói egyházak szervezéséről gondoskodjanak. Ezek közül kettőnek kérvénye már

kedvező módon csaknem elintézést nyert. Vajha a többiek is hasonló módon eredményes befejezést nyernének.

Nyugdíjintézeti ügyben lelkészek nyilatkozatát okmányokkal egyetemben bekértem. Minden lelkész részére négy példányban kiállítottam és azt felterjesztettem. A szórványtanyákról kimutatást készíttettem és azt felküldtem. A választók névjegyzékét az E. T. értelmében bekértem s megerősítve visszaszolgáltattam. A választók névjegyzékét még mindezideig nem küldötte be Bályok, Biharvajda, Gálospetri, Albis, Értarcsa.

Költségvetések és számadások elkészítésére egyházakat felhívtam. A be nem küldöket ismételten több alkalommal figyelmeztettem. A káplánokról szóló kimutatásokat minden hónap elején illetékes helyre juttattam. A lelkészek törzskönyvi lapját ujraszerkesztés végett lelkészeknek kiadtam, beszedve megerősítettem s egyik példányát a püspöki hivatalba felküldöttem. A történt változásokat bejegyeztem. A hozzám beküldött adókimutatásokat megerősítettem. A templom és egyházi épületek és értékekre vonatkozó kimutatásokat beszedtem és elküldöttem. Az egyházak, lelkészek kérvényeit; családi pótlék, államsegély stb. ügyekben felterjesztettem. Lelkészek jövedelmének bevalló ivét, melyeket a Konvent visszaküldött, felszólamlással együtt újra felterjesztettem. A különböző célból írott többrendbeli körlevelet elküldöttem. Lelkészeket és a Nőszövetségek vezetőit a Nagyváradon Püspök Urral történő találkozásra fölkértem. A Püspök Ur által esperesi, három napig tartó csöndes napon Debrecenben részt vettem, ott az átkapcsolódásunkkal kapcsolatos kérdésekről előadást tartottam. Egyházmegyei nyugdíjintézeti kezelő választmány újraválasztására a szavazást bekértem. Iskolák tanszerekkel való ellátására történt kérvényeket átvizsgálva, azokról kimutatást készítettem és fölterjesztettem. A statisztikai ürlapokat

szétküldöttem. Egyházlátogatási jegyzőkönyveket, iskolalátogatási jegyzőkönyveket szétküldöttem. Tanítók iskolafelügyelővé való kinevezéséhez a hozzájárulást megadtam. Lelkészek családi állapotában történő változást, kimutatás készítésével betérjesztettem. Az egyházkerület által elrendelt szavazatokat bekértem és fölterjesztettem. A Levente Ifjusági Egyesület érdekében kiadott kérdőíveket beszedtem és felterjesztettem. A debreceni Kollégium segélyezési akció érdekében föl-hívást intéztem, Nagyváradról az egyházi u. n. adósegélyeket kihoztam, azokat az egyházaknak kiosztot-tam. Az egyházak anyagi helyzetéről szóló kimutatá-sokat bekértem és azokat a püspöki hivatalhoz felter-jesztettem. Legátust nem fogadó egyházak kérését közvetítettem. A párbér és az aránytalan adókulcs megváltoztatására az egyházakat elköteleztem és a jelentést bekérve, ezeknek megszüntetését elrendeltem. A számvevőszéket az egyes egyházak és az egyház-megye számadásainak megvizsgálására összehívtam. Sok egyház és belhivatalnokai között felmerült vitás ügyet saját hatáskörömben elintéztem. A súlyosabb természetűeket bírósági ülésre előkészítettem s a bíró-ságot összehívtam. A mai gyűlés tárgysorozatát elő-készítettem és az ügyiratokat az előadók között kiosztva, a közgyűlést összehívtam.

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Köz-gyűlés! A Zsinati törvények elrendelték azt, hogy az átcsatolt egyházmegyénkben az egyházmegyei tisztikar folyó év végéig újra választassék. Már a mult eszten-dőben szönyegre hoztam ezt az ügyet, az egyházmegye bölcsesége azonban a választást arra az időre kívánta halasztani, amikor minden egyház részt vehet a vá-lasztásokban, vagyis 1942 január 1-je utáni időre. Ez érkezett. Mély tisztelettel kérem azért, hogy a tárgy-sorozat rendjén ezzel a kérdéssel foglalkozni mostmár méltóztassék.

Tett intézkedéseim tudomásulvételét és jóváhagyását kérve, vagyok a Nagytiszteletű és Méltóságos egyházmegyei közgyűlésnek alázatos szolgája :

Székelyhid, 1942. április 20.

Szabó Zoltán

esperes.

Közgyűlés a jelentést tudomásul véve, egyhangulag jóváhagyja Esperes intézkedéseit, különösen kiemelve azt, amellyel az érbogyoszlói presbitérium díjlevélcsökkentési kísérletének utját vágta.

A veszteség fájdalmas érzésével vesz bucsut az elköltözött Sillye Gábor lelkipásztortárstól, ki Istennek alázatos és hűséges szolgája volt e földön. Emlékét jegyzőkönyve külön lapján örökíti meg.

A nyugalomba vonult Jakab József érbogyoszlói és Molnár József értarcsai lelkipásztoroknak pedig a hiven végzett munka után szívből kívánja, hogy sokáig élvezhessék a nyugalom áldásait jó egészségben, örömben, békességben.

Szeretettel köszönti új munkatársait, úgy azokat, akikről egykor Trianon elszakított, mint azokat, akiket most ujonnan állított munkába Isten és a gyülekezetek elhívása.

Emlékezete legyen áldott

Sillye Gábor

megboldogult lelkipásztornak, a hegy-
közszentmiklósi gyülekezet hűséges
gondos, lelkiismeretes pásztorának.

Szerettük, mert jó volt, szive nemes,
gondolkozása emelkedett, lelke Istentől
megáldott! Hamar elment tőlünk, korán
hívta el az Ur!

Adjon neki a legfőbb Pásztor csen-
des nyugalmat, örök üdvösséget!
A viszontlátásra!

5. szám.

Olvastatott a Tiszántuli Egyházkerület Elnöksége által a megszünt Királyhágómelléki egyházmegyék részére kiadott utasítás 5. pontja, mely szerint 1942. dec. 31-éig át kell térni a 12 évre adandó egyházmegyei megbízás rendszerére, tehát a fent jelzett időpontig tisztujítás tartandó.

Közgyűlésünk elrendeli az általános tisztujítást 1942 majus 16-án déli 12 óráig beadandó szavazatokkal a törvényben megállapított egyházmegyei tisztségekre.

Az E. T.-ek I. t. c. 23. §-át tartva szem előtt, az egyházközségek szavazatainak számát 78-ban állapítja meg Közgyűlésünk az alábbi felsorolás szerint: Albis 2, Álmosd 2, Apátkeresztur 1, Asszonyvására 2, Bagamér 2, Bályok 2, Berettyószéplak 2, Bihardiószeg 3, Biharfélegyháza 2, Biharvajda 2, Csokaly 2, Érábrány 1, Éradony 2, Érbogyoszló 2, Érkeserü 2, Érköbölkut 2, Érmihályfalva 4, Érolaszi 2, Érsemjén 2, Értarcsa 2, Gálospetri 2, Hegyközszentimre 1, Hegyközszentmiklós 2, Kiskereki 2, Kokad 2, Magyarkecz 2, Margitta 2, Micske 2, Monospetri 1, Nagykágya 2, Nagyléta 3, Ottomány 2, Piskolt 2, Poklostelek 1, Szalacs 2, Székelyhid 3, Szentjobb 2, Tóti 2, Ujléta 1, Vedresábrány 1, kérve e határozat jóváhagyását az Egyházkerületi Közgyűléstől.

Amennyiben új szavazás elrendelése szükségessé válnék a szavazatbontó bizottság megállapítása alapján: Közgyűlés felhatalmazza Elnökséget újabb szavazás elrendelésére

6. szám.

Molnár József értarcsai lelkipásztor nyugalomba vonulásával 1941. november 1-én megürült lelkesi állásra Molnár Lóránd s.-lelkész hivatott meg szép

egyértelműséggel az 1941 nov. 9-én tartott egyház-
községi választó közgyűlésen. Nevezett a meghívást
elfogadván, 1941. dec. 1-én hivatalát el is foglalta.

Közgyűlésünk örömmel erősíti meg az
értarcsai lelkészválasztást és Molnár Lóránd
értarcsai lelkipásztort szeretettel és áldáski-
vánás mellett kebelezi be Egyházmegyénkbe.
Egyben elrendeli a bekebelezési díjnak 30
napon belüli befizetését az egyházmegye
pénztárába úgy a megválasztott lelkipásztor,
mint az értarcsai egyház részéről.

7. szám.

Olvastatott az érmihályfalvai ref. Egyházközség
Vallásoktatási Szabályrendelete és Ügyrendje, melyet
megerősítés céljából négy egyenlő példányban terjeszt
be az érmihályfalvai Egyház.

Közgyűlésünk a Vallásoktatási Szabály-
rendeletet, mint amely a vonatkozó Egyházi
törvényeknek és szabályrendeleteknek minden-
ben megfelel, a maga részéről megerősíti,
egyben felsőbb jóváhagyás céljából elrendeli
felterjesztését az Egyházkerülethez.

8. szám.

Az érmihályfalvai egyház beterjeszti 4 egyenlő
példányban állandó vallásoktató lelkési díjlevelét
megerősítés céljából.

Közgyűlésünk a díjlevelet megerősíti és
végleges megerősítés elnyerése végett felter-
jeszteni rendeli az Egyházkerülethez.

9. szám.

Az érmihályfalvai egyház 1942 január 25-én tar-
tott presbiteri gyűlésének 7. sz. határozatával vallás-
oktató lelkészül választotta Horváth Viktor okl. lel-
készt. Kéri a választás megerősítését.

Közgyűlésünk a szabályszerűen megejtett választást megerősíti, Isten áldását kérve az eddig is buzgón munkálkodó lelkészre. Szeretettel kebelezi be Egyházmegyénkbe, elrendelvén a bekebelezési díjnak úgy az egyház, mint a megválasztott részéről 30 nap alatti megfizetését.

10. szám.

Olvastatott a margittai egyház kérése aziránt, hogy az 1933 évi nov. 12-iki presbiteri gyűlésen megalapított és az Érmelléki Ref. Egyházmegye közigazgatási Birósága által 1933. évi dec. 28-án tartott birósági ülésen 3/1933. sz. ítélettel jóváhagyott lelkészi díjlevelét erősítse meg Közgyűlésünk.

Közgyűlésünk a díjlevél-csonkitást nem tartalmazó új lelkészi díjlevelet megerősíti annál is inkább, mert azt egyházmegyei bíróságunk már letárgyalta és jóváhagyta. Egyben elrendeli felterjesztését az Egyházkerületi Közgyűléshez végleges jóváhagyás végett.

10/a. szám.

Olvastatott a margittai egyház kérése az iránt, hogy a f. évi április 12 -én tartott presbiteri gyűlés 64/1942. sz. határozatával alkotott új kántori díjlevelet erősítse meg Közgyűlésünk.

A négy egyenlő példányban bemutatott kántori díjlevelet Közgyűlés megerősíti, elrendelvén felterjesztését a Kerületi Közgyűlés elé végleges jóváhagyás végett.

11. szám.

Esperes ur jelenti, hogy a múlt ülés óta tanítói karunkban a következő változások történtek : Álmosdra megválasztott Füzes Gyula volt szamosályi kántortanító,- Értarcsára : Szőke Ferenc volt nyirgyulaji kántortanító,- Kiskerekibe : Dózsa Albertné Péczely Katalin volt nagykereki-i tanítónő,- Albisra : Debreczeni

Erzsébet okl. ref. tanítónő. Nevezettek állásukat el is foglalták, miután ideiglenes megerősítést nyert megválasztásuk. Most kéri a végleges megerősítést és fent nevezett tanítók bekebelezését.

Közgyűlésünk a szabályszerűen megejtett választásokat megerősíti. Szeretettel köszönti új munkakörükben a megválasztottakat és Isten áldását kéri minden jóra való igyekezetükre.

Örömmel kebelezi be őket Egyház megyénkbe, elrendelvén a bekebelezési díjnak 30 napon belüli megfizetését úgy az egyházak, mint a megválasztott tanerők részéről

12. szám.

Debreczeni Erzsébet újonnan választott albisi tanítónő leteszi a hivatalos esküt, ami után Esperes meleg szavakkal köszönti és emlékezteti arra a nemes hivatásra, amelyre az esküvel elkötelezte magát. Isten áldását kéri életére és munkájára.

13. szám.

Szalacsi egyházunk f. évi márc. 18-án tartott presbiteri gyűlésén 13/1942. sz. határozattal két új tanítói állás szervezését mondotta ki, melyeknek díjlevelét 3-3 példányban be is terjesztette megerősítés végett. Az V. sz. állást férfi, a VI. sz. állást nőtanerővel óhajtának betölteni, megállapítván mindkét állást javadalmául évi 140-140 P. készpénz fizetést, továbbá természetbeni lakást, illetőleg lakbért.

Közgyűlésünk örömmel üdvözli szalacsi egyházunkat iskola-építő munkássága közben s a maga részéről a beterjesztett díjleveleket megerősíti, végleges jóváhagyás végett felterjesztvén azokat az Egyházkerületi Közgyűléshez.

14. szám.

Kalmár István számvevő jelenti, hogy betegsége miatt nem jelenhetett meg a Számvevőszék ülésén, így az nem tárgyalta le az egyházak számadásait és költségvetéseit. Az ő számvevői jelentése készen van, kívánatra előterjeszti.

Közgyűlés felhívja Számvevőszéket, hogy az egyházak számadásait s költségvetéseit a lehető legrövidebb idő alatt vizsgálja felül. Ennek megtörténtével Elnökség felhatalmazást nyer, hogy a Közgyűlés nevében megerősítse a jóváhagyott számadásokat és költségvetéseket

14 a) szám.

Olvastatott a csatlakozott egyházak köri számvevőjének, Radó József nagylétai lelkésznek következő jelentése :

Nagyfiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az érmelléki egyházmegye régi alkotó részei gyanánt — Isten kegyelme folytán — visszatért : ujlétai, kokadi, bagaméri, álmosdi egyházközségek 1941. évi egyházi, iskolai, termény, magtári, és alapítványi számadásainak megvizsgálásáról, az egyházmegyei számvevőszék f. hó 16-án hozott javaslatai alapján — mint egyik behívott előadó — tisztelettel jelentem a következőket :

1., Az ujlétai és kokadi számadásokat minden különösebb észrevétel nélkül megerősítésre ajánlja számvevőszék az egyhm.-i közgyűlésnek.

Ehhez a javaslathoz — utólag szerzett meggyőződésem alapján — Kokadot illetőleg még az a póttindítványom van, hogy utasítsa egyhm.-i közgyűlés a kokadi lelkészt arra, hogy a postaköltség összegét számvevő előtt igazolja, ki az eredményről Esperes urnak tegyen jelentést.

2., A bagaméri: egyházi, iskolai és termény számadásokat, — a rájuk vezetett és a pénztári tételek mikénti okmányolására vonatkozó utasítástól eltekintve — minden különösebb észrevétel nélkül megerősítésre ajánlja számvevőszék az egyhm.-i közgyűlésnek.

A bagaméri alapítványi, és magtári számadásokra vonatkozó számvevőszéki javaslatok így szólanak:

a) Az érmelléki egyházmegye számvevőszéke megállapította, hogy az alapítványi főkönyv évvégi zárata nem egyezik az alapítványi pénztár zárlatával s hogy a bagaméri egyház nem tett mindezideig eleget a bihar-érmelléki egyházmegye 1941. évi vonatkozó határozatának. Ennélfogva utasítja a bagaméri presbitériumot, hogy az alapítványi számadást három hónap alatt hozza rendbe s küldje be a számvevőhöz, ellenkező esetben, a számvevő, Radó József szálljon ki Bagamérba s a mulasztó terhére a helyszínen készítse azt el.

b.) A számvevőszék javasolja a közgyűlésnek, utasítsa a bagaméri presbitériumot, hogy magtári kinnlevőséget hajtsa be! Amennyiben a követelésben olyan kamat is foglaltatnék, mely a megállapított maximális kamatot túlhaladja, azt mindegyik adósnál írja le. A jövőre nézve 3. éven tuli kamatokat kint ne hagyjon, hanem az ilyen késedelmes adósoktól a tőkét is hajtsa be. Rendbe hozott magtár-számadását a számvevőn keresztül 3 hónap alatt Esperes urhoz terjessze be vagyoni felelősség terhével.

3., Az álmosdi: népiskolai, terményszámadásokat — az utóbbihoz számvevő javaslatára fűzött utasításoktól eltekintve — minden különösebb észrevétel nélkül megerősítésre ajánlja számvevőszék a közgyűlésnek.

Az egyházi számadásra vonatkozó számvevőszéki javaslat ez: Számvevő javaslatát az érmelléki egyházmegye számvevőszéke elfogadta azzal, hogy a Számadásban ne szerepeltesse a pénztári napló tételszámaikat, viszont a főkönyvekben minden pénztári tételt külön külön tüntessen fel. Jövőben a terményszámadásnál

csak egyféle átszámítási árat alkalmazzon és pedig azt, amely a valóságos árnak megfelel. A postaköltség összegét igazolja.

Ehhez a javaslatához utólag még azt bátorkodom fűzni, hogy utasítsassék az álmosdi lelkész, hogy az egyházi számadási főkönyv: Bevétel IX Cím (Egyházi adókból) Tartozás rovatát számvevő közreműködésével utólag hozza rendbe, mert ebből a Cimből — mostani összeállításában — semmiképen nem lehet megállapítani, hogy az egyházi számadás mérlegénél „kintlevő követelésként“ beállított 2000 P., mely sem a főkönyvben, sem a számadásban sehohsem fordul elő, honnan és hogyan állott elő ? !

Az alapítványi számadásokra vonatkozó számvevőszéki javaslat így szól. Az érmelléki egyházmegye számvevőszéke az alapok számadását, mivel azt jelen összeállításában elbírálni nem lehet, — jóváhagyásra nem ajánlja, hanem javasolja közgyűlésnek, hogy küldje ki a körüli számvevőt, hogy lelkészrel együtt a számadást megerősítésre alkalmas módon hozza rendbe s erről a számvevő a legközelebbi közgyűlésnek tegyen jelentést.—

A Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlésnek

Nagyléta, 1942 április 20.

alázatos szolgája :

Radó József

számvevő.

Közgyűlés az előterjesztésre a következő határozatokat hozta :

a) Az ujlétai számadást megjegyzés nélkül megerősíti.

b) A kokadi számadást megerősíti azzal, hogy lelkész köteles a postaköltséget számvevő előtt igazolni, ki erről jelentést tesz Esperes urnak.

c) A bagaméri egyházi, iskolai és terményszámadásokat megerősíti.

Az alapítványi számadás főkönyvi és pénztári zárlatának egyeztetésére 3 havi időt ad. Ha ez időre nem készülne el, kiküldetik számvevő ennek elvégzésére.

Lelkész felvilágosítása után Közgyűlés utasítja bagaméri egyházat, hogy az elévült magtári követeléseket törölje. A behajthatókat hajtsa be és így hozza rendbe magtári számadását.

d) Az álmosdi népiskolai és terményszámadást megerősíti.

Az egyházi és alapítványi számadás rendbehozatalára — hosszas és éles vita után, mely a számvevő és álmosdi lelkész között folyt le — kiküldi Közgyűlés Radó József körli számvevőt és Kalmár István egyházmegyei számvevőt az álmosdi egyházba. Jelentésük következő Egyházmegyei Közgyűlés elé terjesztendő.

15. szám.

Olvastatott az egyházmegyei pénztár számadása 1941 évről:

Bevétel: 4773.13 P.

Kiadás: 4773.13 P. melyből

- a) Tőkésítésre adatott ki befolyt tőkekamat 320.— P.
b) Pénztári maradvány volt, mint egyenleg 9.02 P.

Tehát készpénzmaradvány összesen: 329.02 P.

Az egyházmegye 1942. évi költségvetésében:

Szükséglet: 4842 32 P.

Fedezet: 4842.32 P.

Felesleg — hiány 0

melyből: Emei. közigazgatási járulék lélekszám után 8 fillérrel 3791.39 P. azaz háromezerhétyszázkilencvenegy P. harminckilenc fillér.

Számadás a Számvevőszék javaslata alapján egyhangulag elfogadott.

Költségvetést tételről-tételre megvizsgálva, szótöbbséggel elfogadja Közgyűlés a fenti végösszegekkel, részleteiben a következő megállapításokat eszközölve :

Esperesnek káplántart általány	1200 P.
Főjegyzőnek irodai általány	200 P.
Aljegyzőnek irodai általány	50 P.
Számvevőnek irodai általány	300 P.
Szv.-széki tagok napidija	40 P.
Tanügyi biz. elnök irod. ált.	100 P.
Pénztárnok irodai általány	500 P.

16. szám.

Tárgyaltattak az egyházmegyei Lelkészértekezlet következő javaslatai :

a.)

Mondja ki egyházmegyei Közgyűlésünk, hogy Érselind, Piskoltliget, Monospetri, Hitlertelep, Csákytelep. Nagyjanka-Kisjanka, Lüki, Cséhtelek, Derna és Feketeerdő községek alakittassanak misziói központtás kérje, hogy ezeken a helyekre lelkészi képesítési tanítók neveztesse ki, hogy ezek szervező munkája nyomán rövidesen anyaegyházakká váljanak azok az egyházak.

Elfogadtatott azzal, hogy Elnökség keresse meg illetékes hatóságokat, e terv mielőbbi megvalósítása érdekében.

b.)

Az országos Lelkészi Nyugdíjintézet egyházmegyei pénzkezelői tiszte egyesítették az egyházmegyei pénztárnoksággal.

Egyhangulag elfogadtatott.

c.)

A debreceni kollégium felsegitése tárgyában javasolja Lelkészértekezlet, hogy ez ügyet minden egyház

viselje szivén és az elrendelt 6 éven át tehetsége szerint ki-ki járuljon hozzá, amennyivel csak képes.
Elfogadtatott.

d.)

Szavazatbontó bizottság megalakítása javasoltattik a következő tagokkal az elnökségen kívül: Fias Kálmán, Dibáczy József, Farkas Lóránd és Gulácsy Sándor rendes, Dajka István, Dobsa Sándor póttagok.

Fenti javaslat elfogadásával szavazatbontó bizottság tagjaiul megválasztatnak: Fias Kálmán, Dibáczy József, Farkas Lóránd, Dr. Gulácsy Sándor rendes, Dajka István, Dobsa Sándor póttagokul.

e.)

Az egyházmegyei tanács megújítása tárgyában javasoltatik, hogy ugyanazon tagokkal alakíttassék meg, mint akik eddig voltak.

Elfogadtatott.

f.)

Az egyházmegyei Szabályrendelet átdolgozására a múlt évben kiküldött bizottság egészítették ki 2 új taggal a hozzánk csatlakozott egyházak részéről, és pedig választassék még Székelyhidy Béla és Dr. Barcsay Károly.

Elfogadtatott.

g.)

Az egyházak számadásaira vezettessék rá az egyházmegyei közgyűlés megerősítő határozata,

Elfogadtatott.

h.)

Lelkészjelölő bizottság a tisztikar megújításáig alakíttassék meg ugyanazon tagokkal, akikből eddig állott.

A javaslat elfogadtatván, lelkész jelölő bizottság tagjaiul ugyanazok választatnak meg, akik eddig is tagjai voltak.

i.)

Egyházmegyénk örvendetes kiegészülése folytán emeltessek fel a kerületi képviselők száma négyről hatra, úgy hogy ezután három lelkészi és három világi képviselő küldessék a kerületi közgyűlésre.

Közgyűlés a javaslatot elfogadva megkeresi a Kerületi Közgyűlést, kérve, hogy az Érmelléki Egyházmegye kerületi képviselőinek számát hatban méltóztassék megállapítani, tekintettel úgy a területi, mint a lélekszám-beli gyarapodásra.

j.)

Folyó évre kerületi képviselőül a tisztújításig választassanak meg az eddigiek: Kalmár István, Boruzs Lajos lelkészi, Bóniss Elemér, Dr. Kotzó Jenő világi részről rendes, Székelyhidy Béla és Dr. Gulácsy Sándor pedig póttagokul.

Egyhangulag elfogadtatott.

k.)

Javasolja Lelkészegyesület, hogy az általános tisztújítás során az egyházmegyei ügyészek száma kettőre emeltessek fel, tekintettel az egyházmegye megnövekedésére

Egyhangulag elfogadtatott. Közgyűlés felhívja Elnökséget, hogy a tisztújítás során két ügyészi állásra rendelje el a szavazást.

17. szám.

Szalacsi egyház beterjeszti megerősítés végett a következő képen megállapított új adókulcsát:

1. Személyi adó	1.40 P.
2. Házadó (egész)	1.40 P.
3. Féltelek után	0.70 P.
4. Földadó (hold után)	1.— P.
5. Szőlőadó " "	1.— P.

Közgyűlés a névszerinti szavazással megállapított új adókulcsot megerősíti.

18. szám.

Tóti egyház kéri megerősíteni következő új adókulcsát :

Kat. holdanként 0.60 P. és 1 liter buza.

Páronként 1.—P. és 18 liter buza.

Ezen névszerinti szavazással egyhangulag megállapított adókulcsot Közgyűlésünk megerősíti.

19. szám.

Kiskereki-i egyház beterjeszti megerősítés végett következő képen megállapított adókulcsát :

Tételes adó : családonként 3.00 P., melynek özvegyek felét fizetik.

Vagyoadó : az állami adó után $\frac{1}{10}$ -osan kivette, amint a szükség parancsolja.

Ezen névszerinti szavazással egyhangulag megállapított adókulcsot Közgyűlésünk megerősíti.

20. szám.

Érmihályfalvai egyház kéri megerősíteni új adókulcsát, mely a következő módon van megállapítva :

a) Tételes adó :

Állami adót nem fizetők tételes adója	3 P.
1—10 P. állami adót fizetők tételes adója	4 „
10—20 „ „ „ „ „ „	5 „
20—50 „ „ „ „ „ „	7 „
50—100 „ „ „ „ „ „	9 „
100—200 „ „ „ „ „ „	13 „
200—500 „ „ „ „ „ „	17 „
500—1000 „ „ „ „ „ „	21 „

Ezen felül minden megkezdett 500 P. állami adó után 1.— P. tételes adó fizetendő.

b) Százalékos adó :

Az állami egyenes adó 25 $\frac{1}{100}$ -a.

uj
an-
sünk

c) A nyugdíjt, vagy egyéb fizetést élvezők jövedelmük 0.5 %-át kötelesek fizetni, tekintet nélkül egyéb adójukra. Családi pótlék és lakbér után azonban ez nem számítható fel.

Névszerinti szavazással egyhangulag megállapított új adókulcsot Közgyűlés megerősíti.

21. szám.

Piskolti egyház betérjeszti megerősítés végett névszerinti szavazással egyhangulag megállapított új adókulcsát, mely a következő:

gegett
ynek
etve,
ulag
neg-

Személyi adó minden adófizetőtől	2.— P
Házadó	— .50 P
Minden 1200 négyszögöl föld után	— .40 P
Kereskedők évi külön adója	4.— P
Iparosok évi külön adója	2.— P
Nyugdíjasok havi 100 P.-n aluli fiz.	2.— P
Nyugdíjasok havi 100 P.-n felüli fiz.	4.— P

Megerősített.

22 szám.

adó-
itva:

Asszonyvásárai egyház 91.— Pengőt kitevő egyházfentartási alapjának kamatmentes felhasználását kéri iskola javítás céljaira.

3 P.
4 „
5 „
7 „
9 „
3 „
7 „
1 „
i adó

A névszerinti szavazással hozott határozatot jóváhagyja Közgyűlésünk azzal, hogy köteles az asszonyvásárai egyház 5 év alatt kamatmentesen vissza fizetni egyházfentartási alapját.

23 szám.

Asszonyvásárai egyház segélyt kér Egyetemes Konventtől iskolája újra-építéséhez, mert teljesen használhatatlanná vált az iskola, úgy hogy hónapok óta hatóságilag be is van zárva.

Közgyűlés utasítja kérelmezőt, hogy kérvényét szabályszerű nyomtatványon, a kellő for-

maságok betartásával készítse el és úgy nyújtsa be az esperesi hivatalhoz. A maga részéről melegen ajánlja segélyre Egyetemes Konventnek.

24. szám.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével megbizatnak Bóniss Elemér és Benedek Géza közgyűlési tagok a hivatalos hitelesítőkön kívül.

25. szám.

A tárgysorozat kimerítettén, Esperes hálaadó imádságával és Gondnok bezáró szavaival.
A gyűlés véget ért.

Hitelesitjük :

Papszász Lajos

Boruzs Lajos

Szabó Zoltán

lelk. főjegyző

elnökség

Bóniss Elemér

Benedek Géza

közgy. tagok

Jelen jegyzőkönyv 1—16 és 24—25 számait Boruzs Lajos lelk. főjegyző,— 17—23 számait Egey István lelk. aljegyző jegyzette. A 14/a számot pedig Radó József jegyzette.

Egyházmegyei Birósági gyűlés 1942 április 21-én

Jelen voltak: Szabó Zoltán lelkészi és Pappszász Lajos világi elnök elnöklete alatt Bóniss Elemér, Kalmár István, Bakos József, Boruzs Lajos és Farkas Lóránd tanácsbírák.

1. sz. Jakab Lajos kokadi lelkipásztor által a maga és a kántortanító nevében a kokadi presbitérium 85/1941 sz. határozata ellen beadott felebbezése tárgyában egyhangulag a következőképen,

i t é l t :

Az egyházmegyei Biróság mint közigazgatási bíróság a kokadi ref. presbitérium kérésének helyt ad és kimondja, hogy egyházi javadalmi földek után járó mezőőri járulékokat — miként a multban is nem az egyház, hanem — az egyházi javadalmas a sajátjából fizesse.

2. sz. Tompa Róza volt albisi tanítónőnek az albisi egyház ellen beadott panasza tárgyában hozatott a következő

v é g z é s :

Az Érmelléki Ref. Egyházmegye bírósága mint közigazgatási bíróság Tompa Róza volt albisi tanítónő panaszos ügyét leveszi napirendről, mivel panaszos sem személyesen meg nem jelent, sem a tárgyalásra idézés vétivét vissza nem származtatta. Így nem bizonyos, hogy egyáltalán megkapta-e az idézést?!

3. sz. A kiskereki-i egyháznak Páll Ferenc presbiter elleni panaszos ügyében hozta a következő

i t é l e t e t :

Páll Ferencet vétkesnek mondja ki az E. T. VI. tc. 46 §. 3. pontja alapján minősülő vétségben és ezért a VI. tc. 47. §. a pontja szerinti feddésre itéli.

4. sz. A kiskereki-i egyháznak K. Mészáros György volt gondnok elleni panaszos ügyében szótöbbséggel a következőképen

i t é l t :

Amennyiben K. Mészáros György volt gondnok elfogadja, hogy a presbitérium elszámolása szerint 89 liter rozs számadási hiánya volt s e hiányt hajlandó azonnal az egyháznak megtéríteni, mivel panaszokra újabb adatok nem merültek fel, bizonyítékok hiányában a fegyelmi vétség alól felmenti.

5. sz. Szabó Lajos poklosteleki lakosnak Medgyessy Lajos lelkész és Szigeti Károly énekvezér elleni panaszos ügyében a következő

végzést hozta :

Szigeti Károly panaszlott idézési vétive be sem érkezett, sem maga személyesen meg nem jelent, ezért bíróság az ügyet szünetelteti, annál is inkább, mert nevezett panaszlott jelenleg katonai szolgálatot teljesít.

6. sz. Tunyoghy Emil poklosteleki lakos adófelszámolása ügyében a következőképen

i t é l t :

Az Érmelléki Ref. Egyházmegye Birósága mint közigazgatási bíróság elutasítja Tunyoghy Emil panaszost panszával és elkötelezi őt, hogy a presbitérium által törvényesen kivetett egyházi adókat fizesse meg.

7. sz. Lakatos Zsigmond volt tóti-i gondnok és a tóti-i egyház 1934-5-6 évi presbiterei ellen folyamatba tett közigazgatási ügyben a következőképen

i t é l t :

Az Érmelléki Egyhm.-i Biróság mint Közigazgatási rendes Biróság bizonyítékok hiányában felmenti Lakatos Zsigmondot és a tóti-i egyház 1934-5-6 évi presbiterei elleni eljárást megszünteti.

8. sz. Az érbogyoszlói presbitérium elleni fegyelmi
ügyben a következőképen

i t é l t :

Az Érmelléki Ref. Egyházmegye Birósága mint
Fegyelmi Biróság az érbogyoszlói ref. egyház presbi-
tériumának 1939. dec. 19-én hozott 4. sz. határozatát
megszavazó presbitereit, név szerint: M. Borsj Imre,
Nagy A. Imre, Bánya János, Oláh Ferenc P., Nagy
Imre, Kardos Károly, Kupás Imre, és Kovács Ferenc
presbitereket vétkesnek mondja ki az E. T. VI. t. c.
46. §. 4. pontja alapján minősülő vétségben és ezért
az E. T. 47. §. A, 1 pontja alapján feddésre itéli.

Az Érmelléki Református Egyházmegye
1942 október 29-én Székelyhidon tartott őszi

Rendes közgyűlésén

Jelen voltak :

Szabó Zoltán esperes

és

Pappszász Lajos gondnok

elnöklete alatt :

a)

Tanácsbírák :

lelkésziek

Bakos József

Boruzs Lajos

Kalmár István

világiak

Bóniss Elemér

Farkas Lóránd

b)

Jegyzői karból :

lelkésziek

Boruzs Lajos főj.

Egey István alj.

világiak

Horváth Péter főj.

c)

Ügyész :

Dr. Horváth Miklós

d)

Tanítóképviselek :

Tóth Zsigmond

Kósa Károly

Jakab Lajos

Kántor Péter

Jelen voltak még az újonnan választott tisztviselők,
akik a gyűlés folyamán esküt tettek.

Távolmaradását kimentette: Dajka István érolaszii
és Virag Lajos biharvajdai lelképásztor.

e)
Az egyházak részéről :

Albis :

Apátkeresztur : Kádár Miklós lkp.

Asszonyvására : Pálur István lkp.

Álmosd : Székelyhidy Béla lkp. és Dobsa Sándor fg.

Bagamér : Csokonay József lkp.

Bályok : Kalmár István lkp.

Berettyószéplak : Donáth László lkp., Szücs Lajos vil. képv.

Bihardiószeg : Fias Kálmán lkp.

Biharfélegyháza : Egey István lkp., Gombos Ferenc g.

Biharvajda :

Csokaly : Benedek Géza lkp., Soós Gyula fg.

Éradony : Laczák Dezső lkp.

Érábrány : Debreceni László lkp.

Érbogyoszló : Balázs Lajos lkp., v. Borsi Imre g.

Érkeserü : Kiss Ferenc lkp., Lengyel József g.

Érköbölkut : Varga Béla lkp.

Érmihályfalva : Sass Kálmán lkp. és Horváth Viktor vall.
okt. lelk. és Sillye Péter g.

Érolaszi :

Érsemjén : Szathmáry Károly lkp.

Értarcsa : Molnár Lóránd lkp., Kovács Sándor g.

Gálospetri : Kádár Miklós lkp.

Hegyközszentimre : Ludmann Lajos lkp. és Ur Sándor g.

Hegyközszentmiklós : Nagy Sándor lkp., Kaszonyi Miklós g.

Kágya : Dibáczy József lkp., Mészáros Károly g.

Kiskereki : Boruzs Lajos lkp., Dienes Sándor vil. képv.

Kokad : Jakab Lajos lkp., Péter Gyula g.

Magyarkécz : Kulcsár Dezső lkp.

Margitta : Szendrei Dénes lkp.

Micske : Kovács József lkp., Lakatos Lajos g.

Nagyléta : Radó József lkp. és Fekete Dániel g.

Ottomány : Cs. Nagy Dániel lkp., Darnai János g.

Piskolt : Bakos József lkp., id. Simoni Ferenc g.

Poklostelek : Medgyesi Lajos lkp., Dienes Imre g.

Szalacs : Mihályi Zoltán lkp.

Székelyhid : Szabó Zoltán esp. lkp., Vadkerti Sándor g.

Szentjobb : Sallay Lajos lkp. és Lakatos Sándor g.

Tóti : Liszkay Kálmán lkp., Balogh Lajos g.

Ujléta :

Vedresábrány : Barcsa Sándor lkp.

Monospetri : „ „ „

A székelyhidi ősi templomban Szabó Zoltán esperes a következő gyűlést megnyitó imádságot mondotta :

Idők nagy Ura ! örök Istenünk ! Elhoztad reánk ebben az esztendőben is azt az évszakot, amikor „elszárad a pázsit, elfogy a fű és semmi zöldelő nem leszen“ (És. : 15 : 6,) mindinkább „elhanyatlik a nap és meghosszabbodnak az esteli árnyékok“ (Jer. 6 : 4,) Igen,-kegyelmedből „megint ősz van, megint hullnak a sárguló levelek“ ! Hálát adunk neked, megtartó Istenünknek, hogy mi nem hulltunk le a sárguló levelekkel életünk fájáról, minket mindeddig megkimélt a Te gondviselésed, pedig nem voltunk jobbak azoknál, akikről már csak szívünk fájó emlékezése beszél. Hálát adunk neked azért is, hogy ha el is hoztad reánk a borongó, hervadó őszt, az őszi borongó fellegeken átragyog a Te égi világosságod fénye, s a szántóföldben elhintett gabona magvakban már megtetszik a jövő élet reménye.

Nagy Isten, jó Atyánk ! Ezek a borongó októberi napok visszavezetnek bennünket a keresztyén egyház több mint 400 esztendővel előbbi multjára. Ősz volt akkor is a Te Anyaszentegyházadban, borongó, ködös ősz. A szeretetnek a napja alig-alig hogy ragyogott az emberi életnek az égen, a Te lélekben és igazságban való imádasodat felhő takarta el. A testvériség szent érzése, mint a költöző madár ősszel-eltávozott az emberi szivekből.

Légy áldott, nagy Isten, hogy egy szebb és boldogabb élet utáni vágyat beleoltottad az emberi lelkekbe, légy áldott, hogy mikor legnagyobb sötétség ült az emberi lelkeken, fényt gyujtottál a sötét őszi ködben a Wittembergi kalapácsütésekkel új élet hajnalhasadását jelezted és megzenditted életadó igédet : „az ég és föld elmulnak, de az én beszédeim semmiképpen el nem mulnak“ ! Dicsőség neked, nagy Isten, hogy lelkiünket a rabság bilincseiből megszabadítottad. Oda-

borulunk ma lábaidhoz és a Reformációban támasztott világosságáért elrebegjük mélységes hálánkat !

Hálánknak áldozatját fogadd el azért is, hogy amidőn a Reformáció fénye távol nyugatról idevetődött hazánk szent földére, ez a templom egyike volt annak a 11 templomnak, melyben az új hit igéi legelőször fölhangzottak. És azóta hirdették itt igéd alkalmas és alkalmatlan időben. Zeng az ének, és száll az imádság hozzád a magasságba, oh könyörgést meghallgató Isten. Amióta először felhangzott itt igéd szava, hány beteg szív talált itt gyógyulást, hány sötét lélek világosodott meg, hány gyász oszlott el, hány könny töröltetett le, hány megfáradt és megterhelt talált könnyebülést, Te vagy annak egyedül a megmondhatója, Nagy Isten. ! Mi csak áldunk és dicsérünk a reformációban közölt áldásodért és fogadalmat teszünk, hogy míg állani fog e templom kőfala, szivünkben hordozzuk a Te nevedet, Te rólad zeng dicsérő énekünk s téged magasztal buzgó imánk !

És most, Atyánk, azért könyörgünk hozzád, hogy őrkdjfelettünk e mai napon, felettünk, kik összegyűltünk látható egyházad és országodnak építésére. Te adj segedelmet, erőt lelki munkáinkra, áldd meg e mai napon minden dolgainkat. A legnemesebb és legáldottabb munkamező az, amelyen dolgozunk. Jutalmunkat nem itt e földön várjuk, hanem ott fent, tenálad. Megérdemled tőlünk a munkát, aki lelki és testi áldásaidnak megszámlálhatatlan sokaságával halmozol el, s megérdemli munkánkat az a jutalom, amelyet te ígész a hiven fáradozóknak : az örök üdvösség jutalma. Segíts hát minket, Nagyisten, emelj hitre, reménységre, taníts irántad és embertársaink iránti igaz szeretetre, vezess hűségre templomod és a Te dolgaid iránt,“ hogy legyen közöttünk becsülete szent sátorodnak, terjedése, virulása a Te országodnak“ — szentség dicsőség legyen tisztesség a Szentháromságnak !

Áldd meg a Te magyar népedet, vitéz honvédeinket vezesd minél előbb diadalmasan vissza ! Jöjjön e a Te

országod, a békesség országa! Amit az igazságtalan kezek elraboltak, add vissza hazánknak és Anyaszentegyházunknak! „Könyörülj rajtunk, Uristen, és hallgasd meg a mi imádságunkat.“!

A m e n.

27. szám.

A gyűlés tagjai átvonulván a Ref. Nőszövetség kulturtermébe, számbavétettek a jelenlevők és megalapított, hogy az első oldalon felsorolt 66 jelenlevő taggal a gyűlés megalakult.

28. szám.

Pappszász Lajos gondnok a következő beszéddel nyitja meg a gyűlést:

**Nagytszfeletü és Tekintetes
Egyházmegyei Közgyűlés!**

Ismét itt van az ősz, küszöbön a tél, a hideg, a természet dermedése. Ez tulajdonképen olyan természetes, annyira rendszerü és következetes, hogy más időben mint magától értetődő, törvényes sorrendjét az évszakoknak megemlítésre sem tartanók érdmesnek. De nekünk most a tél beállta szomorú, nem hozta meg a remélt az áhitott békét, nyugalmat. Nehezebbek, fokozattan aggasztóbbak ezek a komor idők. Az egész világ ég a háboru lángtengerében és benne küzdenek a mieink is. Ennek érzésvilága tölti a lelkünket és ebből és ettől szabadulni nem tudunk de nem is szabad. Mert ebben a háboruban nekünk is részt kell venni minden erőnk minden erejével. Az az alap, amelyen mi állunk, erre hív el minket és erre elkötelez. Egy új élet, egy új társadalom van kialakulóban. Ennek a társadalmi szellemnek a mikéntje képezi ma a háboru okát és tárgyát. De ebben az alakuló új társadalomnak már megszületésében is ott kell ragyognia, tündökölnie a mi református magyar egyházunknak. Ugyanannak, amely

kétezer évvel ezelőtt volt és a most kialakulandó viszonyok és keretek között is megmarad annak, ami volt kijelentése óta és az is marad az idők végeztéig.

Ilyen nehéz idők közepette kértük meg egyházmegyei Közgyűlésünk tagjait annak megtartására és a megjelenteket meleg szeretettel üdvözlöm.

Mindenek előtt engedjék meg nekem, hogy megemlékezzünk egy mindnyájunkat ért súlyos veszteségről. Ez a veszteség a legelső magyar ember atyai szívét fosztotta meg szeretett fiától, aki egyben népe, nemzete maga-választotta utódja volt nagynevű édesatyjának. Hősi halálát gyászolja az egész ország és vele református anyaszentegyházunk. A hervadhatatlanság örökzöld repkénye koszoruzza emlékét és dicső elhunytát.

E gigantikus küzdelemben hány és hány testvérünk élete törik ketté. Mennyi fájdalom, mennyi könny e nagy harc közepette, hogy talán már a vér a zabláig ér. Itt nyílik meg az igazi krisztusi szeretet nehéz munkájának hangsúlya a vesztesek, az özvegyek és árvákért. Tudom, meg vagyok győződve a felől, hogy egyházmegyénk lelkeszi kara magához ragadja az elhivatás kapcsán e nehéz munkát, annak kezdeményezését és legyen meggyőződve afelől, hogy mindnyájan kivétel nélkül támogatói, segítői, osztályosai kívánunk lenni az igazi keresztyéni testvéri szeretet e nehéz szolgálatában is.

Az volna kívánságom és óhajom, hogy amikor köröskörül a legnagyobb égi vihart felülmuló fegyverek dörgésétől reszket a föld idebenn a lelkek találják meg a békét megteremtő, egymást megértő, egymást megbecsülő és megszerető testvéri életet, mert csak ez képes könnyet felszárítani, vigasztalni, gyógyítani, alkotni és nemesen fejlődni.

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés! abban a magas kitüntetésben és megtiszteltetésben részesültem, hogy az Egyházmegye szerény személyemet méltónak és érdemesnek találta a gond-

noki tiszt betöltésére. Leghálásabb köszönetemet fejezem ki érte. Egész életem eddig és a jövőben is legelső sorban mindig református egyházamé volt és az is marad. Minden igyekezetemmel azon leszek, hogy legjobb tudásom és képességemmel eleget tudjak tenni minden vonalon a reám ruházott kötelességeknek.

Az tölt el igen nagy örömmel, hogy Elnöktársamban ismét nagytiszteletű Szabó Zoltán esperes urat, régi kedves barátomat tisztelhetem. Egy emberöltő egyházi munkája fűz minket össze. Kérem, tartsa meg ezután is eddig hálásan tapasztalt hozzám való jóindulatát, hogy kéz a kézben közös megértéssel tehesünk eleget szép szolgálatunknak.

Szebb, nemesebb, de nehezebb és terhesebb, felelősségteljesebb szolgálatot e földön nem ismerek, mint a palást szolgálatát. Mert csak ez tudja megközelítőleg eszményesíteni az emberiség földi életét. Mindig az volt a vágyam és az is marad, hogy a mi lelkeszi karunk egy kiemelkedő és kimagasló alkotó része legyen nemcsak egyházunk keretében, hanem az egész emberi társadalomban. Az az érzésem, hogy elhivatása őt egyenesen oda is rendeli. Ebben a mult igazol, a jövő hitem és reményem szerint bizonyítéka lesz.

A mi életünk folytatólágossága tantestületünk kezében van letéve. Tehát ők kezükben tartják a református magyar jövődőt. Mi ez?! A mi legnagyobb kincsünk, a mi létünk folytatása és folytonossága. Ezt a nagy valóságot teljes értékében átérzem. Ezért is teszek ígéretet e helyről is, hogy minden vonalon, ahol csak tehetem, a tantestület segítségére, támogatására leszek és kérem tőlük is, hogy megtiszteljenek, ajándékozzanak meg bizalmukkal.

Világi testvéreim! ti tudjátok, ismeritek egyházi alkotmányunkat annak felépítését. Ennek az épületnek alapja, pillérei mi vagyunk. Ezt a gyönyörű épületet nekünk kell tartani, védeni, óvni, segíteni, mert minden megnyilatkozása miérettünk van az evangélium által.

Fogadalmat tettem egyházi törvényeink betartására, ezt a fogadalmat ünnepélyesen megújítom.

Nekünk meg kell keresni az élet világosságát. Nem járhatunk sötétségben, hogy a miénk legyen és lehessen az élet világossága a mi Urunk Megváltónk által, kinek szent nevében mai egyházmegyei közgyűlésünket tisztelettel megnyitom.

Esperes imádságát és Gondnok megnyitó beszédét Közgyűlésünk őszinte megilletődéssel és lelkes igenléssel hallgatta végig és a szívből jött szavak szíveikig találtak. Közgyűlés melegen ünnepli mindkét vezetőjét, reájuk és munkájukra Istennek bőséges áldását kérve.

29. szám.

Olvastatott Esperes következő jelentése az egyházmegye 1941 évi valláserkölcsei és anyagi állapotáról:

Esperesi jelentés.

Az érmelléki ref. egyházmegye 1941. évi valláserkölcsei és anyagi állapotáról.

2. Vasárnapi istentisztelet egyetlen d. u. maradt el Csokalyon rendkívül zord időjárás miatt.

3. A Heidelbergi Káté állandóan magyaráztatik 29 egyházban, a többiekben bibliamagyarázattal felváltva.

4. Hétköznapi bibliamagyarázat 3 helyen egész éven át, hetenkint kétszer, 3 helyen egyszer, 5 helyen a téli félévben hetenkint egyszer, Éradonyban adventtől húsvétig hetenkint kétszer, 7 helyen adventben hetenkint egyszer 4 helyen a bűnbánati hetekben 1-1 alkalommal van.

5. Hétköznapi istentisztelet minden napon van 12 egyházban, csak bizonyos napon 28 egyházban, 4 egyházban a bűnbánati heteken naponta két istentisztelet van.

6. Templomlátogatók évi átlagos száma üdvtörténeti és egyéb ünnepi alkalmakkor 14312, közönséges vasárnapokon 8323, hétköznap 847.

7. Ifjusági istentisztelet 11 egyházban van 62 alkalommal évente, gyermekistentisztelet 23 helyen 87-et tartottak.

8. Az iskolásgyerekek a tanító vezetésével vesznek részt az istentiszteleteken 37 egyházban.

9. 36 egyházban 807 lelkipásztori családlátogatás történt. Szalacson egész éven át lelkiismeretesen végzi a lelkipásztor.

10. A presbiterek Szalacson presbiteriális körönként rendszeresen végzik a családlátogatást ezenkívül 5 egyházban 31 presbiter 52 családnál látogatott.

11. A Presbiteri Szövetség tagjai 16 egyház presbitériuma.

12. Urvacsorázók száma:

Karácsonykor : 2832 fi, 3046 nő összesen : 5878.

Böjtkor : 1801 fi, 2213 nő „ 4014.

Husvétkor : 3046 fi, 3397 nő „ 6443.

Pünkösztkor 3274 fi, 3623 nő „ 6897.

Ujkenyérkor : 2251 fi, 2120 nő „ 4371.

Ujborkor : 1887 fi, 2147 nő „ 4034.

Átlagszám a három nagy ünnepen : 3051 fi, 3355 nő összesen 6406. Átlagszám a másik 3 ünnepen : 2246 fi, 2572 nő összesen 4818.

13. Az új istentiszteleti rendtartás minden gyülekezet gyakorlatában keresztül vitetett.

14. Az éneklés 5 gyülekezetben esik kifogás alá. Istentiszteletek és bibliaórák előtti énektanulással és az Énekeskönyv terjesztésével igyekeznek a hiányokat kiküszöbölni.

15. Szektárius és felekezeten kívüli az egyházmegyéből senkisémet lett.

16. Házasságot kötött 523 pár.

17. Egyházunk kebelében megesküdött 387 pár.

18. Vegyesházasságot kötött 94 pár.

19. A gyermekek vallására nézve az 1894 XXXII. t. c. alapján megegyezést kötött javunkra 44 pár, kárunkra 2 pár.

20. A sakramentumot, illetőleg szertartást mellőzték 8 születésnél, 36 házasságkötésnél, és 5 halvaszületett gyermek eltemetésénél.

21. A felekezeti és állami anyakönyv adatait a lelkész minden egyházban összehasonlította.

22. Az egyházközségek javára, illetőleg munkáikra tett kegyes adományok összege : 11764,06 p.

23. Az egyházkerületi missziói alap növelésére beküldött 6 egyház 18,86 p-t.

24. Egyetemes jellegű intézmények támogatására 14 egyház 1375.96 p-t. küldött be.

25. A szegénységélyezés összege pénzértékben 21 egyházban 2509.45 p.

26. Vallássérelmek sehol sem fordultak elő.

27. Vallásos estét a hitélet erősítésére 31 egyházközségben 515 alkalommal tartottak.

28. Református ifjúsági egyesület 20 egyházban működik 767 taggal, ref. leányegyesület 21 egyházban 784 taggal, ref. nőegyesület 25 egyházban 1377 taggal, más vallásos jótékonyági vagy egyéb célu egyletek 6 helyen 545 tagot számlálnak.

29. 12 egyházközségben 21 bibliakör működik 767 taggal. Ezenkívül több helyen folyik bibliaköri munka a vallásos egyesületekben is. Vezetők: lelkipásztorok, segédlelkészek, felekezeti és állami tanítók és tanítónők.

30. Egyházi énekkar 20 egyházközségben működik.

31. Gyülekezeti, vagy egyéb helyi vallásos irányu folyóirat sehol sincs.

32. Különböző vallásos lapokra 33 gyülekezetben 1057 előfizető van.

33. Az egyházközségek földbirtoka, külső és belső telkek együtt véve 2721 h. 072 □-öl.

34. Az egyházközségek vagyona alapítványokban és egyéb tőkékben 96592.34 P.

35. Adóssága 25 egyházközségnek van 135743.50 P. értékben.

36. Az egyházközségek előirányzott költségvetési

bevétele : 310153 94 P.

kiadása : 310099 63 P.

37. Az egyházak számadásának az eredménye a
mult évben :

bevétel : 300330.98 P.

kiadás : 279878.33 P.

maradvány : 20452.65 P.

38. Az egyházak kintlevő követelése

egyházi adóban 112324.35 P.

haszonbérben vagy kamatban 3904.65 P.

épületek fenntartására 36656.12 P. fordított

13 egyház.

39. Lelkipásztor a mult évben nem halt meg
seholsem. Nyugdíjba lépett. Molnár József értarcsai
lelkész.

40. Tanító nem halt meg egyetlen egyházközség-
ben sem, nyugdíjba sem ment a mult évben egy sem.

41. Lélekszám a mult év december végén 50763.

42. Anyakönyvi adatok :

született 640 fi, 576 nő összesen : 1218.

törvényes 602 fi, 543 nő „ 1136.

törvénytelen 38 fi, 44 nő „ 82.

meghalt 545 fi, 400 nő „ 854.

házasságot kötött tiszta ref. pár 323, vegyes vallásu 64,
összesen 387.

konfirmált 412 fi, 431 nő összesen 843.

áttért hozzánk 156 fi, 91 nő „ 247.

kitért tőlünk 15 fi, 13 nő „ 28.

43. 24 egyházközség tűzbiztosítása teljes értékű.

44. 30 egyházközség könyvtára rendbentartott.

45. 26 egyházközség irattára rendben van, Monos-
petri leányegyházé Vedresábrányban, mint illetékes
anyaegyházban van, a többi egyházközségek irattára
rendezés alatt áll.

46. Az egyházközségek keresztelési és urásztali felszerelése, valamint egyéb paramentumai és klenodiumai mindenütt a leggondosabban kezelve őriztetnek.

A 44-45 pontban észlelhető hiányok pótlására az egyházközségek részéről mindenütt megvan a legteljesebb jóakarát és a lehetőség sem hiányzik.

Jelentésem tudomásul vételét kérve vagyok mély tisztelettel a nagy- és mélt. egyházmegyei közgyűlésnek.
Székelyhid, 1942 okt. 8.

alázatos szolgája :

Szabó Zoltán

ref. esperes

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, Esperes atyánkfiának hálás köszönetét nyilvánítva a lelkiismeretes, gondos munkáért.

30. szám.

Olvastattak a székelyhidi, bihardiószegei és érmi-hályfalvai kör egyházairól felvett helyzetképek :

1. Nagyléta.

Esperesi látogatásom utja elsősorban is rég nem látott testvéreinkhez, a Csonka-bihar-érmelléki egyházmegye hiveihez, s azok egyházaihoz vezetett. Nagyléta volt az első egyház, melyet vizsgálatom tárgyává tettem. Az egyházmegyei gondnok ur is velem jött. A lelkészlak előtt álltam meg, az előtt a lelkészlak előtt, mely Nagyléta legszebb helyén épült, s melyhez hasonló impozáns lelkészlak még a Tiszántuli egyházkerületben is legfeljebb csak néhány található. Általában véve Nagyléta gazdag az épületeit tekintve, 4 bérakása is van. Az a régi Kastélyszerű épület pedig, amelyben iskoláinak egy része van elhelyezve, hosszú időre megszabadítja a gyülekezetet azoktól a gondoktól, hogy az egyre szaporodó különféle egyházi alakulatokat hova helyezze el, mert itt minden számára bőségesen

van hely. Iskolai szellemi tekintetben is nagyon jók. Az egyház belső ügyeinek a kezelésén is meglátszik a precíz, odaadó munka. A 68250 p-t kitevő adóságainak kifizetésére az idő nagyon kedvezőre fordult.

2. Ujléta.

Amilyen gazdag Nagyléta épületeiben és földjét tekintve is, éppen olyan szegény Ujléta. A homok földeket gazdaggá tevő csillagfürtöt a sivár homokon hiába kerestem, a szőlőtermelésre az utóbbi két esztendőben rossz idő fordult, s a torma termelésre is bedugultak a kellő értékesítési lehetőségek, forrásai. Szerényebb külsejű parokiája türhető állapotban van ugyan, de iskolával egyáltalában nem rendelkezik, pedig gyermekáldásban, Istennek legyen hála, bőségben van. A leginkább telepesekből álló, rohamosan szaporodó, 1646 lélekszámú gyülekezetnek 195 gyermeke járt az állami iskola 4 alsó osztályába, a felsőkben pedig 50 tanuló. Az állami iskolai tanítók végzik a vallásoktatást, mely nemcsak hogy teljesen kielégítő, hanem nagyon jó! Azon a bajon, hogy az első osztályos gyermekeket katolikus tanító tanítja, már a decorum szempontjából is, - segíteni kell, ha egyébként nem, úgy, hogy a lelkész veszi át a tanítást. Irodai ügykezelésnél a szükséges utasítások megadattak.

3. Kokad.

Ha Ujlétán nagy a gyermekáldás, az anyagiakban gazdag Kokadon éppen megfordított a helyzet. 811 lelket számlál az egyház s a tant kötelesek száma csak 138, pedig a felekezeti iskolába járnak a görög katolikusok és a zsidók is miután állami iskolája nincs, Az egyháztagok gazdagsága sokszor nem látszik meg az egyház külső képén. Templom s lelkészlakás alapos renoválást igényel, pedig emellett 10000 p. adósága van. Adóhátránya nagyon felgyült. Iskolája közül az egyikben a tanítás jó, a másikban akad kifogásolni való. A szükséges utbaigazítások megadattak.

4. Álmosd.

Az 1624 lelket számláló egyház termékeny, gazdag határral rendelkezik, és ez a gazdagság megtetszik az egyházi épületeken is. Temploma, lelkészlakása, iskolája a rend képét mutatja. Ez utóbbi nem csupán külsőleg, de a tanítás eredményét illetően is. Most készítette el új, 2 tanteremmel és tanítói lakással bíró iskoláját, amely ismételten emelte az álmosdi egyház vagyoni mérlegét, mely a közelmúltban 30 hold földdel gyarapodott, illetve 20 hold föld hasznával. A fogyasztási szövetkezet, melynek vezetője a gyülekezet lelkipásztora, forrása ezeknek az adományoknak. Ez az egyház az elcsatolás 20 esztendeje alatt különösen az anyagiak terén, rohamos léptekkel halad előre.

5. Csokaly

Hogy mennyire szükséges az egyházmegyei felsőbb hatóság ellenőrizze az egyes egyházközségekben folyó építkezéseket, erre nézve komolyan figyelmeztető eset a csokalyi lelkészi lak építésének az esete, amelyet nem rég építettek még nagy költséggel, még nagyobb meg gondolatlansággal és már összeomlott, s új építkezés vált szükségessé. Valószínű, hogy az építkezési munkálatok még ez év folyamán befejezést nyernek. Az iskolai tanításban hanyatlás észlelhető. Az állami iskolai vallástanítás megfelelő. Egyéb említésre méltó dolog nincs.

6. Nagykágya.

Nagykágyán még minden a régi, nagyfoku szegénységgel küzd. A régóta vajudo toronyépítésnek az ügye a megvalósítás útján lassan halad előre. Adóhátrányai nagyon jelentékenyek. Ujabbban eddig nem remélt segélyforrásokhoz jutott, melyek kedvező kilátást nyújtanak a jövőre nézve. Egy iskolát tart fenn, melyben a tanítás jó. Lélekszámában gyarapodó egyház, hiszen ha a szegénynek egyebe nincs, van gyermeke.

7. Bihardiószeg.

ellenben fogyó népességű egyház, 93 volt a születések száma és 106 a halottaké. A gyülekezet tagjainak száma 3846.

Követésre méltó az a törekvése, hogy gyermekeit a református iskolában akarja neveltetni s e célból az utóbbi időkben iskoláját 6-ra emelte fel. Iskolai tanítás nagyon jó. A lelkészi lakás komoly renoválást, vagyis újjáépítést igényel. Nagyjanka, Kisjanka, Csáki, Hitler telepek pedig új lelkészi állások szervezését elodázhatatlan kötelesség gyanánt állítják az egyház elé.

8. Biharfélegyháza.

Rendben levő egyháznak lehetne mondani akkor, ha a régi, közegészségi szempontból is erősen kifogásolható lelkészlakás újjáépülne. Ennek szükségességét, fájdalom-, az egyház nem minden tagja tudja megérteni. Lélekszámban növekvő egyház. Temploma rendben van. Iskolái külsőleg is rendben levőknek mondhatók. Adóssága nincs.

9. Biharvajda.

A 650 lelkes gyülekezetben, bár fogyás nem tapasztalható (15 születés és 7 a halottak száma) mindazonáltal a magyarság rákfenéje, az egyke itt is felütötte a fejét. Azt szokták mondani, hogy az Isten áldása tesz bennünket istentelenné. Biharvajdának földje bőven terem, lakosai gazdagok, s mégis lelkészlakja, tanítói lakása türhetetlen állapotban vannak, pedig már rég elkötelezetetett a lelkészlak építésére, huzza-halasztja azonban azt évről-évre, noha az anyag beszerzésének már némi nyoma látható. Az állami iskolai vallástanítás jó, s a felekezeti iskolai tanításban is a multtal szemben némi haladás mutatkozik.

10. Hegyközszentimre.

Minden kísérletet megtett a román impérium alatt bezárt iskolájának megnyitására magasabb szempontból

a kérdés végleges elintézésére még türelmesen várnia kell. A lelkészlak építése azonban már tovább nem odázható. Az állami iskolai vallástanítás nagyon jó.

11. Székelyhid.

A Nőszövetség és az Ifjusági Keresztyén Egyesület fejt ki élénk tevékenységet. Ez utóbbinak áldásos hatása a környéken is észlelhető. Uj iskola építésével foglalkozik. Egyebekben különösebb megemlítésre méltó dolog nincs.

Helyzet jelentés az érmi-hályfalvai kör egyházairól

Érkesezü, életében az uj lelkipásztor vezetése határozott körvonalakban bontakozik ki. Nem a megszokott „uj szita szegen függ“ helyzet ez, hanem egy erőskezü, céltudatos férfi nemes lendületü, komoly munkája, amely kívül-belül ékes vonalakkal rajzolja ki a maga elgondolásait a gyülekezet életében. Megszabadulva az adósságtól, építő munkát kezdhet az egyház, amire itt nagyon is szükség volt már. Állami iskolában a vall. tan. jó.

Éradony, szomorú képet tár a szemlélő elé utca hosszat összedőlt, vagy összeomlással fenyegető házaival. Szegény hiveinket nehéz megpróbáltatás érte a belvizek felfakadásával. Így nem csodálhatjuk, ha az egyházi adó nem folyik be, sok a kintlevőség és az épületek elhanyagoltak. A tanítói lakás egészségtelen, befűtheteflent. Reméljük, hogy ez a nyár változást hoz ebben s a 7 agú család a jövő telet már nyugodtabban és kényelmesebben töltheti, mint az elmúltat. Az állami iskolában szép és eredményes vallástanítás folyik.

Értarcsa, jelenlegi helyzete csaknem kétségbe ejtené az embert, ha nem biznánk a jó Istenben és a hiveink megértő jóakarátában. Tanítói lakás nincs, - melléképületek ugy a parókhián, mint a tanítói lakásnál

összeomolva, lebontva, a templom falai 2 méter magasan vizesek, padlózata mélyebb a külső szintnél, ezért történhetik meg, hogy víz árasztja el az egész templomot. Egyedül a lelkészlakás áll megrenoválva, jóállapotban. Szerencse, hogy tett erős, fiatal, új lelkipásztor áll a gyülekezet élén, aki nem csügged, nem fárad bele a munkába és kitűnő munkatársat nyert az új kántortanítóban, aki tapasztalataival és hatalmas energiájával ott áll a lelkipásztor mellett. A presbitérium is teljes igyekezettel és hűséggel munkálkodik az egyház rendbe hozatalán. Bizzunk benne, hogy Isten segítségével és ernyedetlen munkával megépülnek a romok és az új falak között új ritmusú élet zengi Istenünk kegyelmét és megtartó erejét.- Sajnálatos, hogy az állami iskolákban nem fordított gond a vallástanításra.

Gálospetri, a felszabadulás után nagy lélegzetet vett s most már gátlás nélkül haladhat előre. Második iskola építése és szervezése a megvalósulás küszöbén áll. Békesség és jórend honol az egyházban. A vallástanítás az állami iskolában megfelelő.

Ottomány, a gondosan vezetett egyház minden ismervét magán hordja. Épületei rendben, csupán a kántortanítói lakás vár sürgős újítást, mert falai teljesen el vannak ázva a talajviztől. Az állami iskolában a kitűnő tanítónő tanítja a vallást kiváló eredménnyel,

Szalacs, méltó régi jó híréhez. Építő munka folyik, az iskola fejlődik, állami iskola nincs is a községben.

Érsemjén, élete nyugodt mederben folydogál gondos és hűséges lelkipásztora vezetése mellett. Ez évben sajnálatosan nélkülözte beteg kántortanítóját, ki hónapokat töltött távol, kórházi betegágyon. A szintén gyenge egészségű tanítónő nagy buzgósággal helyettesítette. Az is károsan befolyásolja az egyház tevékenységét és fejlődését, hogy igen sok még mindig a hátraleékos egyházi adó.

Bagamér, népes és buzgó gyülekezetünk, amelynek vezetői szép és eredményes munkát fejtenek ki. Remény van arra, hogy a nagy mértékben felgyült egyházi adóhátralék beszédhető lesz és az egyház anyagi ügyei rendbejönnek. A vezetés megbízható, jó kezekben van s bár a község fejlődését a fojtogató holtkézi birtok nagyban akadályozza, egyházunk fejlődik és erősödik állandóan.

Érmihályfalva, épületei rendben, megújulva, csupán temploma várja az évek óta beígért renoválást, amely azonban talán még ez évben bekövetkezik. Szervezés alatt van egy polgári iskola is. Viszont az elemi oktatás továbbra is csak a régi négy tanteremben folyik. E nagynépességű gyülekezet több elemi iskola fentartását is megbírná és igen fontos is volna a gyermekek felekezeti oktatása, bár ma már magyar állami iskolában nevelkednek és szervezett vallástanító állás gondoskodik arról, hogy ne maradjanak vallástanulás nélkül. Sajnos, nem volt alkalom meggyőződni a vallástanítás eredményéről, mert látogatásunk napján nem volt tanítás az állami iskolában, de különben is a vallástani vizsga már előző vasárnapon megtartatott. Az alapok és alapítványok értéke meg van állapítva és rendesen vannak kezelve.

Piskolt, a teljes megújulás útján van. Kitűnő szervező erővel megáldott lelkipásztora erőteljesen fogja úgy a lelki, mint az anyagi ügyeket és ennek eredménye jelentkezik úgy a templomlátogatásban, mint az egyházi teherviselésben. Új épületek emelkednek és a lelkekben helyreáll a bizalom, ragaszkodás, szeretet. Reméljük, hogy a lebontott lelkészlak hamarosan új, szebb formában fog tető alá kerülni és vele együtt a piskolti egyház is kiemelkedik az elmúlt évek súlyedtségéből.

Boruzs Lajos

lelk. tbró.

Nagytiszteletü és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés !

Az 1942. évben a székelyhidi körben nt. Szabó Zoltán ref. esperes ur megbízásából a canonikai vizitációt Kiss Ferenc érkeserüi lelkész testvéremmel egyetemben én tartottam meg s arról következőkben teszem meg jelentésemet.

1. Hegyközszentmiklós. Szomorú kép tárul az ember elé, ha végig tekint az egyházi épületeken s végig nézi az egyház ügykezelését. Az iskolák, melyek eddig kifogásolhatók voltak, most rendesek, de a többi épületek éveken át meszeletlenül állanak. A legnagyobb baj a templomnál mutatkozik. A torony alapzata mintha meglazult volna, elszakadt a templomtól, kissé elhajlott s könnyen életveszélyes lehet. Szükségesnek tartom szakértő által való megvizsgálását s a további intézkedésekre nézve véleményének kikérését. Számadás, költségvetés nincs. Parochiális könyvtár rendezetlen 1939 óta vezetve sincs. Adókiivetés s megerősített adókulcs nincs. Az adóhátralék 50-55%. Látogatási jegyzőkönyveket nem vehettem fel. A vagyontárat átvezetni nem tudtam, mivel beszolgáló lelkészt az egyház bár kértem a látogatásról nem értesítette. Az egyház érdekében nagyon kívánatos, ha oda egy munkabíró s a cél elérése szempontjából tapintatos lelkész kerülhetne.

2 Szentjobb. Minden tekintetben nyugodt s építő munka folyik. Ha a presbitérium a középületekre külsőleg nagyobb gondot fordít, ez a kis egyház, lelkiileg és anyagilag is biztos alapon nyugszik.

3. Köbölkut. Jól vezetett egyház, minden dolga rendben van, csupán az adó fizetéssel nem tudnak megbarátkozni, sok az egyházi adóhátralék.

4. Érolaszi. Erről a kis egyházzal is azt mondhatom, amit Köbölkutról. Tisztaság, rend uralkodik. A

hívek békés természetűek, szeretik is egyházukat, épp ezért érthetetlen a sok adóhátralék.

5. Albis. Ügykezelése jó, iskolái elsőrendűek. Belhivatalnokai közt úgy látszik, helyre állt a békesség. Nem mondható ez a lelkészeiről és lelkésznőről. Különvélva élnek, a lelkészné a parókián, a lelkész a tanítónői lakásban. Amilyen szomorú az életük, éppen olyan elhagyatott a lelkész lakás külső része. Évekkel ezelőtt még minden rendben volt, ma nemsokára minden dűledezőben. Nem tudom jól teszem-e, de nem tudom elhallgatni, mert felhívták rá a figyelmemet, az örökös civódások megvannak s előfordul a lelkész lakás ablakainak a beverése is. Ha ez így folyik, kérdem: Milyen hatással lesz ez ennek a jóra való, gazdag egyháznak a lelki életében.

6. Bogyoszló. Ez az egyház egyike volt mindég a legjobban vezetett s anyagilag is a legjobban álló egyházaknak. Egy kis hanyatlás most azonban észlelhető. Iskolák, tanítói lakások s melléképületek nagymérvű takarítást igényelnek s az adófizetés tekintetében is hanyatlás észlelhető. Remélhető, hogy ezek a lelkészváltással kapcsolatosak s rövidebb időn belül minden rendben lesz.

7. Asszonyvására. Elfoglaltságom miatt, de még azért is, hogy a rossz közlekedési viszonyok miatt vasárnapra nem juthattam volna haza, Asszonyvásárának a látogatására Kiss Ferenc lelkész testvéremet kértem fel. Nyugodtan tettem ezt, mert ismerem az ottani dolgokat figyelmét felhívtam, hogy miket nézzen meg körültekintően. A látogatási jkv-ben szó szerinti megjegyzése a következő: Az egyházi tisztviselőktől lakott épületeknél az évenkénti tatarozásra több gond fordítandó. A fiu iskola tantermének keleti fala megszakadt, a tanítás az épület életveszélyes volta miatt a község által átengedett leventeotthonban folyik. Haladéktalanul nagyobb kár elkerülése végett renová-

landó. Dél-kelet felé a templom egy része süllyed szakértővel megvizsgáltatandó és helyrehozandó. Általában többféle javíttatás észlelhető és megvan a hajlandóság az épületek rendes helyrehozására.

8. Kiskereki. Lelkész munkája, ügykezelése, minden tekintetben dicséretre méltó. Igaz, hogy sok dolgot nehezen tud áthidalni. Nem rajta mulik, hogy mindenképpen ékesen és jó renddel follyanak. Keresendő ez még a mult tévedéseiben és hibáiban, meg ami ezeknél is nagyobb a hivek szükkeblüségében. Ezeknek tudható, be hogy a tanítói lakások és iskolák a melléképületekkel együtt elhanyagoltak s az iskolának a felszerelése ósdi. Ha évenként több áldozatot hoznának még helyrehozható volna minden.

Az iskolai tanítás eredményével kapcsolatosan jelentem : A tanítás eredménye általában az egész vonalon megfelelő. Ki kell emelnem Köbölkuton Erdélyi József, Albison Kemecei György és Bogyoszlóban Kovács Ferenc és Sillye Gyula iskoláit, ahol kiváló eredményt találtam.

Vagyok a Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlésnek.

Piskolt, 1942. június hó 10.

Kitünő tisztelettel :

Bakos József

emi. lelkesi tanácsbíró.

Közgyűlésünk általában megnyugvással hallgatta az egyes egyházak állapotát jellemző rövid jelentéseket, mert azok mindenütt az őrállók lelkiismeretes munkájáról számolnak be.

Sajnálatos azonban, hogy sok egyházunkban még mindig akadályozza az építő munkát a felgyülemlett adóhatralék ami nemcsak anyagi, hanem szellemi téren is károsan befolyásolja egyházi életünket. Felhivja épen ezért a felelős vezetőket, hogy minden törvé-

nyes eszközt ragadjanak meg ez állapot megszüntetésére.

Az állami iskolákban a vallásoktatás semmi esetre sem lehet másvallásu tanító kezében. Az illetékes lelkipásztornak kell kezébe venni gyermekeink vallásos nevelését és oktatását.

Sajnálattal nélkülözi Közgyűlésünk a margittai kör egyházainak helyzetképét.

31 szám.

Olvastatott a következő esperesi időszakai jelentés:

Esperes időszakai jelentése 1942 április 22-től 1942 október 29-ig.

Nagytiszteletű és Méltóságos egyházmegyei közgyűlés!

Tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk óta nagyon sok féle teendőket kellett végeznem. Szinte hetenkint jöttek felsőbb egyházi hatóságainktól olyan felhívások, melyeket azonnal kellett foganatosítani, s olyan sürgetések, amelyek az anyaországbeli egyházaknál már teljesítve voltak, mert azok a rendeleteket idejében megkapták, hozzánk azonban csak a sürgetés jutott el. Hiábavalónak bizonyult az a felterjesztésem, hogyha olyan határozatra történik utalás, amelyek birtokunkban nincsenek, legalább a határozatoknak a lényege, a kivonata közöltessék velünk. A hivatalomra nehezedett sok féle teendők között aztán a mellém beosztott segédlelkészt hívták be katonai szolgálatra, így magamnak kellett küszködnöm a reám váró feladatok teljesítésével olyan egyházban, amely nem csupán esperesi székhely, de emellett a hitoktató lelkészi állásra, egyházi káplánságra is volna szükség és jogcím. Ebben a körülményben található magyarázata annak is, hogy egyházmegyei közgyűlésünk ideje okt. hó végére kitolódott.

Tavaszi közgyűlésünk után első teendőm, az egyházlátogatásoknak a megejtése volt, amelyet a tőlünk annakidején elszakított gyülekezetekben kezdtem meg és a bihardiószegei körnek meglátogatását tűztem ki célul. Amargittai körben végzendő látogatására Csokonay József urat, a székelyhidi körben Bakos Józsefet, és az érmi-hályfalvai körben Boruzs Lajos urat kértem fel az egyházlátogatás végzésére, akik a felkért dékán urakkal együtt odaadó fáradozással igyekeztek megbízatásomnak megfelelni. A világiak közül egyházmegyei gondnok ur Nagylétára kísért el utamban, míg Boruzs Lajos tanácsbíró ur mellett Farkas Lóránd ur buzgólkodott. A kanonoka vizitáción közreműködteknek ezuton mondok hálás köszönetet. Az egyházmegye meglátogatásáról felvett jegyzőkönyvek alapján a püspöki hivatalnak terjedelmes felterjesztéssel számoltam be, elküldve egyuttal az anyagi és erkölcsi állapotról szóló összesítő kimutatást is. Megragadom az alkalmat, hogy lelkésztestvéreimhez ez alkalommal azt a felhívást intézzem, hogy a pásztori családlátogatásokra az eddiginél több gondot fordítsanak, mert ez a lelkipásztor igehirdető munkája azok számára akik nem járnak a templomi istentiszteletre hogy a személyes pásztorizáció terén milyen nagy a mulasztás, mutatja a beterjesztett látogatási jegyzőkönyv, mely szerint a 40 egyházban csak egyetlenegy helyen, Szalacson történik rendszeres családlátogatás, ahol a lelkész ebbe a munkába az egyház presbitereit is bevonja. Meg kell emlékezmem személyi változásokról is. A Sillye Gábor lelkésztestvérünk halálával megüresedett hegyközszentmiklósi lelkésziállásra a beszolgáló lelkészi tiszt teljesítésével Dibácsi József lelkésztestvérünket biztam meg. A gyülekezet meghívás útján töltötte be az állást. Nagy Sándor székelyhidi segédlelkész. Julius 12-én iktattam be hivatalába. Jakab József örökébe az érbogyoszlói lelkipásztori állásba Balázs Lajos, püspöki hivatali irodatiszt került. Szavazattöbbséggel választatott meg a meghirdetett lelkészi állásra. Itt Kádár Miklós, apát-

kereszturi lelkész látta el a beszoigáló tisztet. Mindkét lelkipásztor választásának iratai megerősítés, végett az egyházmegyei közgyűlés előtt fekszenek. A segédlelkési közül Kotormán István érmihályfalvai polgáriiskolai igazgatóvá választatott, helyébe vitéz, Nagy Imre volt kömörői segédlelkész lépett, míg Holló László a püspök ur rendelete értelmében Nagylétáról elhelyeztetett s más egyházmegyébe távozott. A tanítói karban is történtek változások. Debreceni Ida volt tótii helyettes tanítónő Margittára hivatott meg ugyancsak helyettes tanítónőnek. Csokaly a II. tanítói állást Vigh Györgyné sz. Trosztel Arankával töltötte be Szalacson Knopp Lenke és Faragó Julia választattak meg, Tótiba pepig Tóth Gábort és Szalontai Magdolnát választották meg. Kiskerekiben Nagy László, Álmosdon Székelyhidi Béláné, Katona Mária nyert elhelyezést, Bagamérba a katonai szolgálatra bevonult Taar Ferenc helyett, Csokonay Józsefné, sz. Sovágó Mária alkalmaztatott, Keserübe a katonai szolgálatot teljesítő Vargha Gyula. Hegyközszentmiklóson ugyancsak katonai szolgálatát teljesítő Dienes József nyertek elhelyezést, Talán leg-súlyosabb a helyzet Kokádon, ahol állami iskola sincs, s mind a két régebben megválasztott tanító katonai szolgálatot teljesít. Iskolájában a tanítás szünetel. Minden közbenjárás még ez ideig eredménytelennek bizonyult. A mind jobban-jobban fenyegető tanító hiány s közelebbről a tanítók katonai szolgálata következtében elsősorban a lelkészekre vár az a feladat, hogy a tanításnak a terhét bizsükséges időkre vállalkra vegyék, s aztán a tanítókkal karöltve a tehetséges falusi gyermekeket, elsősorban a leányokat a tanítói pálya elvégzésére irányítsák, hogy azokból olyan tanítók kerüljenek ki, akik a magyar föld népével szemben odaadó szeretettel, felelősségérzettel, és hivatástudattal végezzék munkájukat, s nemzetüknek és egyházunknak öntudatos, belátó, s áldozatrakész egyéneket neveljenek, akik személyes kapcsolatban álljanak Istennel és sorsközösségben a magyar nemzettel.

Az eltelt fél esztendő alatt kisebb-nagyobb bajoknak az elintézésére is sor került. A panaszos ügyekben igyekeztem az ok nélkül panaszkodókat fevilágosítani arról, hogy az egyházmegyei bíróság csak komoly okoknak az alapján büntetheti meg a belhivatalnokokat. Volt panasz a tanítók iskolai fegyelmezése miatt. Ok nélküli panasz adatott be a biharfélegyházai lelkész ellen, valamint indokolatlan panasz történt Boruzs Lajos, kiskerekii lelkész ellen. Ezeknél a panaszoknál az igazság törvényének megfelelően megtettem a szükséges intézkedéseket. A Dr. Benedek Imre fegyelmi ügynek a végére az egyházmegyei elnökség pontot tett. A Kádár Miklós Gálospetri lelkészi elleni panaszos ügy is befejezést nyert. A Radó József és Székelyhidy Béla lelkészek között és a járásbíróságon folytatott vitás ügybe beleavakoztam és közreműködésemmel azokat a békességes megegyezés útjára vezettem.

A beszámolásom tárgyát képező idő alatt több mint 80 felső hatósági rendelkezésnek tettem eleget, amelyek között nem 1-2 volt olyan, amelyeknek végrehajtása napokig tartó munkát vett igénybe. Körlevelekben tettem meg a közérdekű intézkedéseket. A debreceni református kollégium 6 évre terjedő fölsegélyezési akcióban való részvételre felhívtam a belhivatalnokokat és az egyházközség tagjait. A megajánlásokról nyilvántartást vezetek. Sajnálattal állapítom meg, hogy még mindig vannak egyházak, amelyekből sürgetésem dacára még jelentést nem kaptam. Az ujonan választott lelkészek államsegélyének kieszközlése végett a szükséges intézkedést, a tanítói államsegélyek megkapása végett a díjleveleket és választási jegyzőkönyveket az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyásának reményében megerősítő záradékkal elláttam. Közbenjártam a Tanfelügyelőségnek az iránt, hogy azokra a helyekre, ahol a tanítói meghirdetett pályázat meddő maradt, tanító neveztessek ki. Lelkészek családi pótléka megnyerése és megszüntetése iránti kérvényét a szükséges igazolásokkal ellátva

illetékes helyekre eljuttattam. A lelkészi törzskönyvi lapokba a változásokat bevezettem. A törzskönyvi lapokat az állásváltoztatásoknál kicseréltem. Körösi Csoma Sándor - szobor alapra történt megajánlásokat összegyűjtve, illetékes helyre juttattam. Az egyházi költségvetéseket aláírtam és az egyházakhoz visszaküldöttem. Intézkedtem a magyar ellenes iskolai és ifjusági könyvek eltakarítása felől. A segédlelkészek anyagi helyzetének a javítása érdekében az esperesi értekezleten részt vettem, a kiküldött jelentő-
iveket kiállítva felterjesztettem. Az iskolai statisztikai kimutatásokat kiosztottam, összegyűjtöttem, a tanügyi előadónak átadtam s az összesített jelentést a püspöki hivatalba felterjesztettem. Jelentő ívet küldöttem kitöltés végett az állami iskolai vallásoktatókra vonatkozóan. Szendrei Dénes margittai lelkész urat kértem fel az összefoglaló jelentés megtételére, aki e megbízatást, valamint a dékáni megbízatást is elhárította magától. Így kénytelen voltam magam készíteni el az összefoglaló jelentést, amely az egyházmegyei közgyűlés határozatára vár. Közreműködtem az iránt, mostmár másod-
izben, hogy Érselindre egy lelkészi oklevéllel bíró egyén kerüljön tanítónak az állami iskolába, hogy aztán ez az egyén Érselind anyásítása érdekében a szükséges teendőket teljesítse. A bihardiószegei egyházhoz tartozó Jankafalva, valamint Hitler és Csáki telep anyásítása érdekében a kérvényt felterjesztettem. Az egyházmegyei élet széles területü mezején a hozzám hozott vitás kérdéseket eldöntöttem, a hozzám fordulóknak szóban és írásban egyaránt tanácsot adtam. Az egyházmegyei közgyűlésre a szükséges előkészületeket megtettem. Az egyházmegyei tisztujtással kapcsolatosan a szavazást elrendeltem, a szavazatokat összegyűjtöttem, a szavazatbontó bizottságot összehívtam, s ezenkívül nagy számu olyan közérdekü intézkedéseket fogantatosítottam, amelyek felsorolása hosszú időbe kerülne.

Tett intézkedéseim jóváhagyását kérve s magamat a

nagytiszteletű és méltóságos egyházmegyei közgyűlés
további jóindulatába ajánlva, vagyok

alázatos szolgája :

Szabó Zoltán

református esperes :

Közgyűlésünk a jelentést és a benne foglalt intézkedéseket jóváhagyóan tudomásul veszi, elismerését és köszönetét tolmácsolva Esperes urnak fáradozásáért.

Ugyszintén elismerését fejezi ki az egyházlátogató bizottságok tagjainak is önzetlen, fáradságot nem ismerő tevékenységükért.

Szeretettel üdvözli ez alkalomból is az ujonnan választott lelkipásztorokat és tanítókat. A katonai szolgálatra bevonult tanítókra és más beosztást kapott és így körünkből eltávozott segédlelkészekre Isten áldását kéri, míg a helyükbe érkezőket szeretettel öleli keblére.

Mély fájdalommal látja, hogy iskoláink hovatovább tanítók nélkül maradnak, részint a hadi helyzet miatt, de talán még inkább az utánpótlás elégtelensége folytán. Nagy felelősség és teher szakad ennek következtében a lelkipásztorokra, amit azonban vállalni kell, mert az idők olyanok, hogy minden erőnkkel küzdeni kell a győzelemért. Ahol tehát a tanítás kérdése másként nem oldható meg, magának a lelkipásztornak kell kezébe venni a tanítást.

Teljes elismeréssel adózik Közgyűlésünk Esperes urnak a fiókegyház és szórványok anyásítása terén kifejtett tevékenységeért és arra kéri, hogy viselje szíven továbbra is ezt az ügyet.

32. szám.

Esperes jelenti, hogy a halálozás folytán megüresedett hegyközszenmiklósi lelkipásztori állásra meghívás útján Nagy Sándor székelyhidi segédlelkész választatott meg f. évi június hó 7.-én. Nevezett lelkipásztor állását elfoglalta és most bekebelezését kéri egyházmegyénkbe.

Ugyancsak jelenti Esperes, hogy a nyugdíjazás folytán megüresedett és pályázatra meghirdetett érbogyoszlói lelkipásztori állásra f. évi aug. 2.-án Balázs Lajos püspöki irodatiszt választatott meg szótöbbséggel. Állását elfoglalta és most bekebelezését kéri.

Közgyűlésünk úgy a hegyközszenmiklósi, mint az érbogyoszlói szabályszerűen lefolyt lelkészválasztásokat megerősíti és mindkét ifju lelkipásztort szeretettel köszönti, áldást kívánván életükre és munkájukra. Örömmel kebelezi őket alkotó tagjai sorába, elrendelvé, hogy a bekebelezési díját 30 napon belül fizessék be úgy ők, mint egyházaik az egyházmegyei pénztárba.

33. szám.

Esperes jelentést tesz a következő tanítóválasztásokról :

Szabályszerűen megválasztatott Szalacsra Knop Lenke és Faragó Julia, Álmosdra Székelyhidyné Katona Mária, Érkeserübe Varga Gyula és Nagy Gábor, Csokalyba Vighné Trosztel Aranka, Értarcsára Szőke Ferenc. Kéri a választások megerősítését és nevezett tanítók bekebelezését.

Közgyűlésünk a szabályszerűen megejtett választásokat megerősíti. A megválasztott tanítókra Istennek gazdag áldását kéri és őket ünnepélyesen bekebelezi, elrendelvé, hogy a bekebelezési díjat 30 napon belül az egyházmegyei pénztárba fizessék be úgy ők, mint egyházaik.

33. a) szám.

Esperes jelenti a kiskereki-i tanítóválasztással kapcsolatban, hogy ő a maga részéről megadta az ideiglenes megerősítést, amint szokta is, hogy a tanító a Kir. Tanfelügyelőségen letehesse a fogadalmat s ennek alapján utalható legyen számára az államsegély. Azonban felhívta Nagy László megválasztott kiskereki-i kántortanítót, hogy hiányzó okmányait, melyeknek becsatolását ígérte, mielőbb küldje be. Sajnos, mind e mai napig nem tett eleget e kötelezettségének, miért is nem erősíthető meg választása, annál is inkább, mert választó presbitériumának tett kötelező ígérletét nem váltotta be.

Közgyűlés annak megállapításával, hogy a választás megerősítése az egyházmegyei Közgyűlés joga s az Esperes csak ideiglenes megerősítést adhat, Nagy László kiskereki-i megválasztását megsemmisíti.

34. szám.

Esperes jelenti, hogy eskütételre jelentkezett öt tanító és pedig: Mihályné Bereczki Ilona, Knop Lenke, Faragó Julia, Szőke Ferenc és Nagy Gábor. Kéri az eskü kivételét tőlük.

Nevezett tanítók lelkeszi főjegyző előmondása után leteszik a hivatalos esküt.

35. szám.

Olvastatott az Egyházmegyei Szavazatbontó Bizottság f. évi május hó 18.-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyv a tisztujtással kapcsolatban beadott szavazatok számbavételéről. Eszerint megválasztatott:
esperessé: Szabó Zoltán székelyhidi lelkipásztor
gondnokká: Pappszász Lajos csokalyi földbirtokos,
cs. és kir kamarás.

Lelkeszi tanácsbirákká: Csokonay József bagaméri
Sass Kálmán érmihályfalvai
Dónáth László berettyószéplaki

Bakos József piskolti
Egey István biharfélegyházai
Kalmár István bályoki

Cs. Nagy Dániel ottományi lelkipásztorok.
Világi tanácsbírákká: Dobsa Sándor álmosdi földbirtokos
Farkas Lóránd csokalyi földbirtokos
Kósa Károly ottományi tanító
Dr. Gulácsy Sándor kir. jár. bir. eln.
Horváth Péter margittai főjegyző
Bóniss Elemér érköbölkúti föld-
birtokos.
Dr. Nadányi Péter székelyhidi fő-
szolgabíró.

Lelkészi főjegyzővé: Boruzs Lajos kiskereki-i lelkipásztor
Világi főjegyzővé: Dr. Végh József ugocea vármegyei
alispán

Lelkészi jegyzővé: Benedek Géza csokalyi lelkipásztor
Világi jegyzővé: Dr. Farkas László margittai főszolgabíró
Ügyészekké: Dr. Szücs Lajos margittai

Dr. Horváth Miklós székelyhidi ügyvédek.
Tanítóképviselőkké: Tóth Zsigmond érmihályfalvai
Jakab Lajos szalacsi
Kántor Péter margittai
Kósa Károly ottományi tanítók.

Ezzel kapcsolatban Esperes a következő nyilatkozatot olvassa fel az Elnökség nevében: „Egyházmegye elnökségének tudomására jutott az, hogy az egyházmegyei tisztujtással kapcsolatban olyan befolyások érvényesültek, melyek egyházunk evangéliumi szellemével ellentétben állanak. Amidőn az Elnökség ezt megállapítja és helyteleníti, egyben egyházmegyénk életéből örökre kiküszöbölendőnek tartja és kéri az egyházmegye alkotó tagjait, hogy feledve mindent, békeességben és szeretetben munkálkodjanak Isten országa építésén.”

Közgyűlés a választás eredményét és az elhangzott nyilatkozatot tudomásul veszi. A megválasztott tisztviselőket állásukban meg-

erősíti, reájuk és minden munkájukra Isten áldását kérve.

35. a) szám.

Olvastatott Dr. Végh József ugozsavármegyei alispán, megválasztott egyházmegyei vil. főjegyző levele, melyben megköszöni a megválasztást, de másirányu nagy elfoglaltságára és saját egyházmegyéjében nyert egyházi megbizatásaira tekintettel lemond itteni tisztségéről

Közgyűlésünk őszinte sajnálkozással veszi tudomásul a lemondást, mert olyan buzgó és régi, elszakithatatlan szálakkal egyházmegyéinkhez fűzött férfiutól kell megválni, akinek munkája nagy értéket képvisel minden közösség számára. Meghajolva elhatározása előtt, Közgyűlésünk a lemondást elfogadja és az így megürült vil. főjegyzői tisztség betöltésére a szavazást elrendeli. A szavazatok beadásának határidejéül 1943 jan. 1 napjának déli 12 óráját tüzi ki.

35. b) szám.

Olvastatott Dr. Farkas László margittai főszolgabíró, megválasztott egyházmegyei vil. jegyző levele, melyben köszönetét tolmácsolja megválasztásáért, de nagy elfoglaltságára tekintettel lemond a megbizatásról.

Közgyűlésünk őszinte ragaszkodásáról és nagyrabecsüléséről biztosítva Dr. Farkas László vil. jegyző urat, kéri őt, hogy az állást elfogadni és betölteni méltóztassék.

36. szám.

Elnökség felhívására a hivatalos esküt letették a következő ujonnan választott tisztviselők Cs. Nagy Dániel, Sass Kálmán, Donáth László, Egey István lelkészi, Dr. Nadányi Péter, Horváth Péter, Kósa Károly világi tanácsbírák, Benedek Géza lelkészi jegyző, Dr. Horváth Miklós és Dr. Szüics Lajos ügyészek.

Az eskü elhangzása után Esperes lendületes beszédben köszönti az új munkásokat, megbízatásuk szerint szólva külön-külön hozzájuk, mire a megválasztottak nevében Donáth László tbíró mond köszönetet az előlegezett bizalomért, igérve, hogy teljes igyekezettel az egyházmegye javáért fognak munkálkodni. Kósa Károly tbíró pedig a személyében a tanítóságot ért kitüntetés hangoztatása mellett tesz fogadalmat arra, hogy a tanítóság mindenkor hűséggel fog dolgozni Isten országáért.

37. a) szám.

Tárgyaltatott a Számvevőszék jelentése és a hozzáfűzött javaslatok, amint következik :

E. m. számvevőszék tudomásul vette magáévá tette a következő :

Számvevői jelentés az 1941 évi számadásokhoz.

Nagytiszteletű és méltóságos egyházmegyei közgyűlés !

Tisztelettel jelentem, hogy az egyházmegye 35 egyházközségéből beérkezett az összes 1941 évi számadás és f. évi költségelőirányzat, Gálospetri pótlólag beküldte elmaradt 1940 évi számadását és költségvetését 2-2 példányban. A csonka-részről visszatérő 5 egyház számadásáról külön jelentés szól. Nagyléta kivételével melynek számadása a költségvetése ide küldeték.

A számadási okmányokat tüzetesen átvizsgáltam, a talált hibákat, ha szükségét láttam, az érdekeltek megkérdezésével, különben magam kiigazgattam és így az összes számadásokat elfogadhatónak találván megerősítésre ajánlom, bizonyos alább megnevezendő pótlások beküldésének kötelezettsége mellett.

A 35 számadásból 18 új és 17 régifajta iveken készült és csak 7-en adtak be külön iskolai számadást

(Asszonyvására, Bályok, Csokaly, Adony, Keserü, Mihályfalva és Semjén :)

A 35 költségvetésből 24 új 11 régi nyomtatványt használt, külön isk. költségvetés 12 helyt készült. Pedig külön isk. költségvetésre és számadásra egyáltalán szükség van a községi és más segélyek iránti kérelmek igényjogosultságának indoklásánál, a tanítói fizetések küszöbön álló hatósági megállapításánál, ha az új rendtartás nem is írná elő. Az előírásnak megfelelő számadást mindössze 5-en adtak be. (Bályok, Csokaly, Éradony, Keserü és Mihályfalva.)

Az alapokról részben számadást, részben kimutatást 27 egyház adott, 8 nem tett jelentést (Diószeg, Érbogyoszló, Olaszi, Gálospetri, Micske, Tóti, Vedres-ábrány és Monospetri.) A 27 egyháznál az alapok összege 56505.98 P.

Magtár-számadás 15 helyről jött be, ezekből 10-en 60949 és fél literbuzáról és 14 86226 l. rozsról számolnak el.

Maradványpénze van 32 egyháznak 15897.42 P. értékben. E szép összegű maradvány arra mutat, hogy az egyházak a felszabadulás következtében kedvező helyzetbe jutottak, a legtöbbnek módjában volt az elnyomatás ideje alatt szerzett adósságait és fizetési hátralékait részben vagy egészben kiegyenlíteni.

Ugy az egyházakra, mint a tanítóságra óriási teherkönnyítést, jelent a tanítói fizetésekhez bőkezűen folyósított állami kiegészítés. Ehez járulnak nem kisebb mértékben a polgári községektől nyert segélyek. E címen 15 egyház 13226.99 P.-t egyházi és 12 egyház 9966.87. P-t mutat ki bevételként. Ezen kívül 6 egyháznak (Asszonyvására, Diószeg, Értarcsa, Gálospetri, Kéc és Piskolt.) Külön építkezési min.-segély utaltatott ki 3527.27 p. összegben. E segélyek a jövőben emelkedést mutatnak, amennyiben a költségelőirányzatokban 23 egyház 30910 és 14 egyház, 15152 p.-t szerepeltet várható bevételként. 3 egyháznak pedig külön 17500 p. építk. segélyre van kilátása.

Számításba jön, mint várható bevétel, a múltban igen felnövekedett egyházi adóhátralék, melyről pontos kimutatással nem szolgálhatok, részint azért, mert nem kaptam meg mindenünnen az adófőkönyvi zárlatot, részint mert a számadásokban nincs feltüntetve a hátralék, viszont a költségvetésben felvett e című összegek nézetem szerint e kintlevőség valóságos összegét meg sem közelítik.

Az egyházi adót általánosságban nézve kb. fele részben folytak be. Híveink adófizetési készségének fogyatékosságát magyarázza a múlt erőltetett és zavaros viszonyainak hatása és a jelen háborús körülményei. Hallani olyan felfogásról hogy a sokszor az évi adót messze meghaladó segélyek birtokában és reményében az adókivetés feleslegessé vált, vagy le kell szállítani a semmivel határos csekélységre. Nem szabad megengednünk, hogy híveink tudatából kiessék vagy meghomályosodjék az önfentartás, az áldozathozatal, a teherviselés kötelezettsége, mely egyházunk hitbeli és ősi fundamentuma. Az egyházi törvények egyébként is előírják az adókötelezettséget és meghatározzák annak mértékét.

A régi, nagy háboru előtti időre emlékeztető adócsökkentési segély megjelent a láthatáron. Már 8 egyház szerepelteti számadásában 6336.50 p. összegben 15 még felvette költségvetésébe 12681.67 összegben. Ezt az adósegélyt az E. T. VII. t. c. 27§-a oly adórendszerhez köti, mely tételes és százalékos adózási kötelezettségben áll. A tételes adó 2 p. nál kezdődik és fokozatosan emelkedik az állami adó után, a százalékos adó az állami egyenes adó 10°/_o-jánál kevesebb nem lehet. Ugyvélem, hogy az adósegélyt élvező egyházaknak a sokféle, különleges, egyéni adókulcsokról át kell térniök a törvényben előirt rendszerre, illetőleg megvizsgálniok, hogy a kivetett egyházi adó, mely állhat pénz, termény vagy egyéb közszolgáltatokból, megfelel-e a törvényben előirt normal-adókulcs szerint kivethető egyházi adóösszegnek.

A maradványpénzek és tőkék célszerű elhelyezésére és befektetésére ajánlatos első sorban a még fentálló tartozások teljes kiegyenlítése, az alapok restaurálása és anyagba fektetés. A mai gazdasági helyzetben nem vagyok barátja a pénz gyűjtésnek és tartalékolásnak. Tanácsosabb rajta venni bármit : földet, építkezési anyagot. Itt látnám szükségesnek intézkedni arra nézve, hogy a százakra és ezrekre felgyülemelő pénzek ne heverjenek az egyház ládájában vagy a gondnok kezében hanem gyümölcsözés végett tétessenek be pénzintézetekhez vagy a postatakarékpénztárba. A gondnokok kezében csak 200 P.-nyi összeget tarthassanak s mihelyt a készpénz a 300 P.-t eléri és momentán nem kell kiadni, 100 P.-nként betétbe kell helyezni, ahonnan csak a lelkész kiutalása mellett lehessen kivenni.

Az elmondottak alapján javaslom : közgyűlésünk határozatként mondjaki :

1. Az összes számadások és költségelőirányzatot megerősítenek.

2. Az alapokról és magtárról jelentést nem tett egyházak 15 nap alatt pótolják mulasztásukat.

3. Minden egyház köteles jövőben egységes mintájú nyomtatványon külön készpénz és külön isk. számadásokat és költségvetéseket készíteni, főkönyvet, naplókat vezetni.

4. Az adó-segélyt élvező egyházak elköteleztetnek az E. T.-ben előirt normál adókulcs életbeléptetésére. Általában minden egyházközség tartozik adókulcsát az E. T. VII. t. c. 2 §-ához alkalmazkodva meghatározni jövő évi költségvetések már e szerint készítendőek el.

5. Az egyházi készpénzek az előterjesztésben foglalt módon kezelendőek, betétbe helyezendőek és befektetendőek

Közgyűlés a Számvevőszék előterjesztését tudomásul veszi. A javaslatokat elfogadja és határozati erőre emeli.

37. b.)

Számvevőszék jelenti, hogy az álmosdi számadások rendben vannak és megerősítésre ajánlja.

Közgyűlésünk az álmosdi számadásokat megerősíti.

37 c.)

Elnöklő esperes felolvassa Székelyhidy Béla álmosdi lelkipásztor következő „Nyilatkozatát : kijelentem, hogy az 1942 ápril 22-én Székelyhidon tartott Érmelléki egyházmegyei közgyűlésen, az álmosdi számadásokkal kapcsolatosan tett kijelentéseimmel Radó József nagylétai lelkész urat sem egyéni emberi értékében, sem számszaki számtudásában megbántani, vagy sérteni szándékomban nem volt és nem is lehetett s ha mégis tettem volna, mélységesen sajnálom annak megtörténtét.

Álmosd, 1942 szept. 8.

Székelyhidy Béla

ref. lelkész, v. esperes. sk.

Tudomásul szolgál.

37. d).

Olvastatott az Érmelléki Ref. Egyházmegye Gyám- és Nyugdíjintézetének előterjesztése az 1941 évi zárszámadásról, mely szerint

bevétel : 15217.79 P.

kiadás : 13175.48 P.

maradvány : 2042.31 P.

A tiszta vagyon 1941 év végén : 48605.39 P.

Tudomásul szolgál.

38 a). szám

Tárgyaltatott az Érmelléki Ref. Egyházmegye Lelkészegyesületének javaslata a „Nem református iskolákban folyó vallástanítás és nevelés és ezek felügyeletére vonatkozó Szabályrendelet és utasítás“ tervezetére.

Közgyűlésünk helyesnek és szükségesnek látja a nem református iskolákba járó növendékek vallástanításának és vallásos nevelésének egységes irányítását és szakszerű ellenőrzését.

Ezért örömmel üdvözli az erre irányuló Szabályrendelet - tervezetet. Óhajtandónak véli azonban lehetőleg egyszerűsíteni a szervezetet, mert a tervezet jelen formájában erősen bürokratikus színezetű. Véleménye szerint az egyházmegyei tanügyi bizottság külön szakbizottság beiktatása nélkül is elláthatná ezt a munkakört és a külön szakelőadó tisztét is nagyon jól betölthetné a tanügyi bizottsági elnök. Így sokkal egyszerűbb lenne a szerkezet és épen olyan jól elvégezhetné feladatát, mint a körülményesebb és fokozatosabb intézmény.

A heves—nagykunsági egyházmegye javaslatával egyetért abban Közgyűlésünk, hogy az egységes vezetés elve nem adható fel és az egyházközség vezetése a lelkipásztor kezében összpontosulhat, hozzáteszi azonban Közgyűlésünk, hogy a vallásoktató lelkész önállósága biztosítandó a saját területén. Egyáltalán az elsőbbségi versengés elkerülendő.

Fentiek szem előtt tartása mellett magáévá teszi Közgyűlésünk a heves—nagykunsági egyházmegye javaslatait a 13. — 14. — 20. — 21. — 27. — 29. — 39. — 44. — 46. — 48. — 55. — 57. — 59. — 63. — 64. — 65. — 66. — 72. — 75. — 77. — és 83. § §-ra vonatkozólag.

A 9. § így módosítandó: ahol legalább 120 középisk. (140 polgári tanuló részére heti 18 óra tartása szükséges, (melyből 2 exhortáció,) vagy a fennálló áll és községi rendelkezések szerint különböző iskolafajok csoportosítása teszi szükségessé alkalmazását, — vallásstanári képesítéssel bíró, — ahol pedig legalább 160 elemi iskolai tanuló számára heti 20 óra tartása szükséges, okleveles lel-

készek közül választja a presbitérium meghívás vagy pályázat útján. A 36. § így szövegezendő: „A vallás-oktató szabadságolása tekintetében az Egyházkerület vonatkozó Szabályrendelete az irányadó.

38. b).

Tárgyaltatott a bihari egyházmegye javaslata az Orsz. Lelkészi Nyugdíj és özv. Árva Gyámintézet revíziója tárgyában.

Közgyűlésünk a bihari egyházmegye e tárgyban határozatát magáévá teszi és felterjesztéssel él az Egyetemes Konventhez kérve a nevezett intézmény adminisztrációjának leegyszerűsítését, a tőkegyűjtés beszüntetését és a nyugdíjas lelkészek, valamint az özvegyek és árvák tisztességes ellátásának biztosítására az előtörte igénybevételeit.

38. c). szám.

Az érmelléki ref. egyházmegye Lelkészegyesülete megtárgyalván az egyházmegyei Közgyűlés által kiküldött bizottság által elé terjesztett

Egyházmegyei Szabályrendelet-tervezetet, azt az Esperes ur javaslatával hozza Közgyűlés elé elfogadásra, mely szerint a számadások elkészítésére vonatkozó szabályrendelet, mely igen terjedelmes és nagyban növeli a kinyomatás költségeit, egy rövid utasítással helyettesítsék.

Székelyhidy Béla álmósi lelkész, mint a tervezet készítője ragaszkodik az eredeti javaslathoz és inkább felajánlja, hogy a kinyomatás költségeit magára vállalja.

Közgyűlés nagy többséggel úgy határoz, hogy az eredeti tervezet nyomassék ki az egyházmegye költségén, mert kívánatosnak tartja, hogy legyen a számadást készítő kezében egy részletes utasítás a nyomtatvány

egységes kezelésére nézve. Egyben az egész Szabályrendelet-tervezetet felterjeszteni rendeli 4 példányban az Egyházkerületi Közgyűléshez jóváhagyás végett.

38. d.) szám.

Olvastatott az a javaslat, melyet a felsőszabolcsi egyházmegyétől a Tiszántuli Ref. Egyházkerület útján az Egyetemes Zsinathoz az özvegyi kegyeleti félévnek törvényhozás útján leendő megváltoztatása tárgyában terjesztettek fel.

Érmelléki egyházmegyénk teljes mértékben egyetért a felsőszabolcsi egyházmegye amaz elgondolásával, hogy a lelkeszi özvegyek sorsán minden lehető módon segíteni kell. Szükség volt erre már a béke idején is, de fokozottabban szükség van reá most, a háborus gazdálkodás és ellátás idején. A kegyeleti félévnek egy egész évre való felemelésével azonban a kívánt cél csak nagyon kicsi időre éretnék el, t. i. csak egy félévre. Viszont az egyházközségek terheit olyan mértékben növelné meg ez a törvényes intézkedés, amelyet különösen a kicsiny vagy kisebb egyházak nem bírnának el. Vagy pedig az új lelkipásztor érezné ennek hátrányait olyan mértékben, hogy az ez uton okozott hátrány sokkal nagyobb, mint az előidézni óhajtott előny. Mindezek alapján egyházmegyei Közgyűlésünk nem látta szükségesnek és helyénvalónak az E. T. II. tc. 98 §-ának megváltoztatását, de a maga részéről is a legmélyebb tisztelettel kéri az özvegyi nyugdíjnak oly módon való rendezését, hogy a lelkeszővegyek az élet legszükségesebb kellékeivel tisztességesen el legyenek látva.

38. e).

Az Érmelléki Ref. Egyházmegye Lelkészegegyesülete megtárgyalván az Egyetemes Zsinathoz beterjesztett, az 1933 évi E. T.-ek VII. tc. 3.-ik §-ának módosítása iránti javaslatokat, a maga részéről javasolja a Dr. Enyedy Andor indítványának az elfogadását, amely teljesen fedi a korláti lelkipásztor kérését is.

Egyházmegyei Közgyűlés a lelkészegegyesület javaslatát elfogadja, mert nem tartja kívánatosnak az egyháztagok adózásának komplikálását, amit a diósgyőri javaslat magával hozna, és amennyiben az idézett § utolsó bekezdése a köz-vagy magántisztviselőre nézve már megállapította, hogy a lakóhelyén tartozik adózni a másutt nyert javadalmazás után is, ez a határozat kiterjesztendő az ipari vagy másnemű munkásokra is.

38. f).

Lelkészegegyesületi közgyűlés javasolja Egyházmegyei Közgyűlésnek, hogy addig, amíg az Egyetemes Konvent generálisan nem intézkedik konfirmációi oktatásunk tárgyában, minden egyházban a káté-tanítás a Heidelbergi káté alapján az eddig végzett módon történjék és menjen végbe.

Elfogadtatott.

38. g).

Orth Imre biharpüspöki-i lelkipásztor kérésére Lelkészegegyesület közgyűlése javasolja, hogy Közgyűlés hívja fel a lelkészek és tanítók figyelmét a Bihari Reformátusok Lapjának támogatására.

Közgyűlésünk a javaslatot elfogadva felhívja a lelkészek, tanítók és világi tagjaink figyelmét nevezett egyházi lap támogatására és előfizetők gyűjtésére.

38. h).

Lelkészegyesületi közgyűlés javasolja, hogy tavaszi egyházmegyei közgyűlésünknek a tisztviselői tiszteletdíjakra vonatkozó megállapítását 6 évre terjedően tegye joghatályossá, míg a könyvtáros és levéltáros évi tiszteletdíját 10—10 pengőben állapítsa meg ugyancsak hat évre.

Közgyűlés a javaslatot nem fogadja el teljes terjedelmében, mert a jelenlegi változó értékelés mellett nem kötheti meg 6 évre a tiszteletdíjak megállapítását, hanem a mostani megállapítást egy évre teszi kötelezővé és a költségvetés keretében kívánja megoldani ezt a kérdést egyelőre.

39. szám.

Olvastatott a belmissziói előadó jelentése 1941 évről.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, előadónak köszönetét nyilvánítva lelkiismeretes munkájáért.

40. szám.

Elnökség elrendeli az egyházmegyei Közgyűlés által választandó tisztviselők és bizottságok megválasztását.

Közgyűlés egyhangulag a következőket választja meg :

a. egyházmegyei pénztárnokká : Debreceni László érábrányi lelkészt,

b. számvevőkké Radó József nagylétai és Kalmár István bályoki lelkészeket,

c. levéltárnokká : Benedek Géza csokalyi lelkészt

d. könyvtárnokká : Fias Kálmán biharszegi lelkészt.

e. Orsz. nyugd. int. pénzkezelővé : Debreczeni László érábrányi lelkészt.

f. Orsz. nyugd. int. bizottságba : Szabó Zoltán elnöklete alatt Kalmár István, Donáth László lelkészi, Pappszász Lajos Dr. Gulácsy Sándor világi tagokat.

g. missziói bizottságba : Mihályi Zoltán elnöklete alatt : Boruzs Lajos, Székelyhidy Béla, Kovács József, Debreczeni László. Fekete Gyula, Kósa Károly, Knop Lenke, Vida Anna, Dr. Gulácsy Sándor, Dr Horváth Miklós, Szabó Zoltánné és Pappszász Lajosné tagokat.

h. számvevőszékbe : Elnökség mellé Varga Béla, Cs. Nagy Dániel, Dr. Gulácsy Sándor, Dr Horváth Miklós tagokat.

i. Tanügyi bizottságba : Szendrei Dénest elnökké, Varga Bélát, Boruzs Lajost, Székelyhidy Bélát, Horváth Viktort, Péter Bélát, Fekete Gyulát tagokká, Tóth Zsigmond, Kósa Károly, Szánthó Béla és Kiss Gusztáv tanítókat körzeti felügyelőkké.

j. Közalapi végrehajtóbizottságba : Szabó Zoltánt, Pappszász Lajost, Székelyhidy Bélát, Boruzs Lajost.

k. szavazatbontó bizottságba : Dajka Istvánt, Dibáczy Józsefet, Dr. Gulácsy Sándort Horváth Miklós dr.-t rendes, Szatmáry Károlyt, Fias Kálmánt, Dobsa Sándort, Farkas Lórándot pedig póttagokká.

l. lelkészjelölő bizottságba : Kalmár István, Farkas Lóránd rendes, Donáth László, Horváth Péter urakat pedig póttagokká.

m. Jegyzőkönyvhitelesítő bizottságba : Dajka Istvánt, Dr. Gulácsy Sándort rendes, Nagy Sándort, Dr. Horváth Miklóst póttagokká.

n. adócsökkentési bizottságba : Cs. Nagy Dánielt, Dr. Gulácsy Sándort rendes, Bakos Józsefet, Horváth Pétert póttagokká.

o. építési bizottságba : Szabó Zoltán, Pappszász Lajos, Gönczy Sándor, Székelyhidy Béla tagokat.

p. könyvtári bizottságba : Székelyhidy Béla, Boruzs Lajos tagokat.

r. vallásoktatási szakfelügyelőkké : Benedek Gézát és Horváth Viktort.

s. egyh ker. képviselőkké Kalmár István, Boruzs Lajos lelkészi, Dr. Gulácsy Sándor, Bóniss Elemér világi rendes, Sass Kálmán, Székelyhidy Béla lelkészi Farkas Lóránd, Dr. Nadányi Péter világi póttagokul.

40 a. szám.

Az egyházmegyei tanács a következőképen alakított meg.

A hivatalbóli tagok : elnökség, lelkészi és világi főjegyző mellé tagokul megválasztottak : Bakos József, Egey István, Kalmár István lelkészi, Bóniss Elemér, Dr. Gulácsy Sándor, Tóth Zsigmond világi rendes, Sass Kálmán, Székelyhidy Béla, Mihályi Zoltán lelkészi, Dr. Nadányi Péter, Dobsa Sándor, Kántor Péter világi póttagokul.

41. szám.

Olvastatott a tanügyi előadó következő jelentése :

Nagytiszteletü és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Amikor az elmúlt 1941/42 iskolai év Statisztikai öszesítését van szerencsém betérjeszteni : az elsőszavam az, hogy a statisztika iv kitöltésénél nem járnak el kellő körültekintéssel. Az utasítást figyelmen kívül hagyták a legtöbben Egyetlen egy statisztikai iv sem jött úgy be, hogy hiba ne lett volna benne ; ami éppen azért az én munkámat nagyon megnehezítette. Pótlás

végezt az idő rövide miatt vissza nem adhattam. Igen sok statisztikai ivet rövid uton magam javítottam ki az adatokból ami azonban a helyi felelősséget nem érintette. Ha ilyen javítást kellett volna eszközölnöm azt hagytam hibásan. Az egyes hibákra részletesen mutatok reá.

Előre kell bocsátanom, hogy az összesítés helyes nem lehet, mert hiszem. Apátkeresztur, Erábrány, Poklostelek, Ujléta Vedresábrány jelentést nem küldött mert csak állami iskolája van. Ez a körülmény azonban a jelentés adás alól fel nem ment mert a ref. tankötelesek száma kimutatandó lett volna és hogy azok hol iskoláztatnak be a kérdő illetve statisztikai iven ennek helye van. Jövendőre feltétlenül küldjék be a statisztikai ivet. Hiszen a konvent és a kerület az összes református tankötelesekről akar tájékozódni. Erről enyit!

Az egyházközség lélekszámát Érmihályfalva nem mutatja ki. Így az egyházmegye lélekszáma 45059 ismétlen hiányzik Érmihályfalva, Apátkeresztur Erábrány Poklostelek, Ujléta, Vedresábrány lélekszáma.

Arra a kérdésre, hány mindennapi iskolát tart fenn az egyház még ahol 6 iskola van is egyet ír be.

Ottomány, Piskolt daczára annak, hogy 2-2 iskolája van csak egy vonal behuzásával jelzi, hogy az iskola felszerelése hiányos holott azt kellett volna beírni, hogy hány tanterem felszerelése hiányos így igazítottam ki.

Van aki nem felel arra a kérdésre, hogy hány osztályt tanít a tanító csak a tanító nevét írja be pedig a kérdés világos tessék az osztályok létszámából megállapítani, hogy hány osztályt tanít a tanító.

A legtöbben önkényesen a tanulók statisztikájánál bárha ott világos a kérdés (30) 6-12 éves ref. tankötelesek száma egyszerűen keresztül hozzák és felébe írják 6-14 évesen holott a 49-ik kérdésre kell a 13-15 évesek számát megadni. Így jár el a legtöbb kiállító. Így például Székelyhid kimutat tankötelest 160-at, és

az osztályonkénti kimutatásban már 196 ref. gyermek jár iskolába. 160 ref tanköteles közül, hogy járhat 196 ref tanköteles iskolába? Ugyancsak ilyen szarvas hibát követ el Székelyhid amikor a 39-ik kérdésre ad feleletet amikor a 32,37,38 kérdését összesítését kellene kimutatni beírja a 37 ik kérdés összegét 358 tanköteles helyett 152 tankötelest ír be. Ez a legkiáltóbb eset de vannak akik az összeadásban tévednek és ez az összesítésnél tűnik ki tessék keresni, hogy miért nem egyezik a fiuk és leányok száma a végösszegben.

Természetesen következik ebből hogy a 13-15 évesekről kimutatás úgy szólván minden egyháznál hibás de mégis Székelyhidnál a legfeltűnőbb ahol ki van mutatva 169 tanköteles és ebből iskolába csak 57 jár, hogy a többi 112 gyermekkel mi történt nem kapunk felvilágosítást. Ez más egyházaknál is így van de csak mégis lényegtelenebb az eltérés.

A konfirmáltak számát nem mutatják ki Albis, Bagamér, Csokaly, Értarcsa, Székelyhid és az 5 állami iskolás egyház.

A vallásoktatásra fordított összeg kérdésére Érmihályfalva ugyan azon összeget mutatja ki a 6-12 éves és majd a 13-15 éves tanköteleseknél. Erre a kérdésre különben csak 6 egyház ad feleletet. Kizárólag vallás tanítót csak Berettyószéplak mutat ki akinek a javadalmazására az egyház és az állam csak évi 26 pengőt fordít.

A 70-73 kérdésekre. „A református nép oktatás fenntartására mily összeg fordított a befolyt évben“ igen sokan hibásan felelnek. Az egyiknél az egyház nem ad semmit e célra a másiknál az állam van amelyeknél sem az egyház, sem az állam sem a politikai község nem adott semmit így pl. Csokaly, Értarcsa, Kokad, Monospetri, Tóti, Így aztán lehet tiszta képet adni a Konventnek. Az államsegélyt 16 egyház nem mutatja ki pedig mindenütt van. Az egyház ez irányu kiadását 7 egyház nem mutatja ki. Ismétlem, hogy

világos, tiszta képet így egyházmegyénkről a konvent nem nyerhet.

Hogy aztán most már az elmondottak után mégis valami képet adjak az egyházmegye iskolai állapotáról a következő adatokat tartom szükségesnek felmutatni.

Az összes ref. tanköteleseket befogadó iskolát 11 egyház részben befogadó iskolát 24 egyház tart fenn. A tanulók létszáma 60-on alól 55 tanterembe 60-80-ig 18 és 80-100-ig 5 tanteremben van.

Iskolai épületek száma 61.

Tanteremnek száma 77 ebből megfelelő 71.

Tanítói lakás van 69 nem megfelelő 6.

Férfi tanító 48 Tanítónő 30 összesen 78.

Vegyesiskola van 74 csak fiu iskola 2 leány iskola 2.

Okleveles rendes tanító 73 okleveles segédtanító 5.

Tanítói állás szerveztetett 5.

Tankötelesek száma fi 3264, nő 3107 összesen 6371 ebből Református iskolába járt fi 2138, nő 1997 összesen 4135 más felekezeti iskolába járt 6.

Allami iskolába járt fi 1137, nő 1148 összesen 2285.

Iskolába járt összesen 6420 gyermek.

Más vallásu járt a ref. iskolába 153 gyermek.

A vallásoktatásról a nem ref. iskolában mindenütt gondoskodva van de külön díjazást csak Nagyléta mutat ki.

A mulasztott félnapok száma 64458 amelyből tehát minden egyes gyermekre 16 elmulasztott fél nap esik.

Tovább képzős ref. tankötelesek száma fi 731, nő 655 összesen 1386 ebből ref. iskolába fi 143, nő 103, összesen 246 járt.

Konfirmált fi 314, nő 305, összesen 619 Nagyon feltűnő az, hogy Nagyléta a tovább képzős református gyermekek számát 274,-gyel mutatja ki igaz hogy ez mind más jellegű iskolába jár de a jelentés szerint a vallásoktatásról gondoskodva van és mert ezek egy jelentős részének konfirmálni kellett volna, mégis a kimutatás szerint a 274, közül csak 19 fiu, és 16 leány, összesen 35 gyermek konfirmált. Itt valami hiba van

mert ha esetlegesen 12 éves korban konfirmáltak ott kellett volna kimutatni de ott is hiányos a kimutatás az egyház a 13-15 évesek vallásoktatásáért 150 pengőt fizetett ki.

Ifjúsági egyesület van 17 fiu, és 24 leány, összesen 41.

Vasárnapi iskola 2 fiu, 2 leány és 36 vegyes van.

Vasárnapi iskola nincs 7 egyházban

Ifjúsági könyvtár van 26.

Tanítói könyvtár van 27.

Segély könyvtár van 36.

Iskolafenntartásra a fordított 88606 Pengőt.

Iskola fenntartásra állam segély 109733 Pengőt.

Iskola fenntartásra községi segély 19266 Pengőt.

összesen 217605 Pengő.

ez nem felel meg a valóságnak, mert 7 egyház e célra fordított semmit a kimutatás szerint 17 egyház állam segélyt nem mutat ki.

Ezeket tartottam ismertetésül elmondani szükségesnek.

Jelentésem tudomásul vételét kérve és a szükséges intézkedések megtételét kérve vagyok a Nagytiszteletű és Méltóságos Közgyűlésnek.

Érköbölkut 1942 okt. 22.

alázatos szolgája

Varga Béla

tanügyi biz. elnök

Javaslatok.

1. A statisztikai ivet kitöltő pontosan tanulmányozva a statisztikai iv hátlapján levő utasítást és ahhoz szigoruan alkalmazkodják.

2. A statisztikai ivnek minden rovata pontosan kitöltendő.

3. A 6-12 évesek rovata önkényesen 6-14 évesekre át nem változtatható.

4. A 13-15 évesekről éppen olyan pontos kimutatás készítendő, mint a 6-12 évesekről bárha más jellegű iskolába járnak is.

5. Jövőben a felekezeti iskolát fent nem tartó Apátkeresztur, Érabrány, Poklostelek, Ujléta, Vedres-ábrány is adjanak statisztikai kimutatást, mert ott is akarja tudni a konvent, hogy mi történik a református növendékekkel.

6. A konfirmáltakról a kimutatás kitöltendő.

7. Nagyléta igazolja, hogy a 13-15 éves 274 gyermek közül illetve a 12 évet betöltöttek közül miért csak 35 gyermek konfirmált.

8. Az iskola fenntartására fordított összeget minden egyház pontosan mutassa ki és pedig az egyház az állam, a politikai község részéről e célra fordított összeget.

9. Az iskola ügyben 1920 év óta kiadott és érvényben levő konventi és kerületi rendeleteket összefoglalva külön lenyomatban kérjük kiadni és megküldeni mert mi ezeket az intézkedéseket nem ismerjük és betartani nem is tudjuk.

Közgyűlés a jelentést tudomásul vevési, hálás köszönetét nyilvánítva előadónak a jelentés összeállításáért.

A javaslatokat elfogadja a Közgyűlés.

42 szám.

A volt bihar-érmelléki egyházmegye likvidáló bizottsága beterjeszti 1942 június hó 13-án Nagyváradon tartott gyűlésének jegyzőkönyvét, melynek 3, 4, 5. pontja különböző pénzek hova helyezéséről intézkedik.

Közgyűlésen a volt bihar-érmelléki egyházmegye likvidáló határozatát tudomásul veszi és a 3.-ik pont szerinti 18.40 P.-t az egyházmegyei közigazgatási pénztárba, a 4-ik pont szerinti missziói alapi 30.80 P.-t az egyházmegyei missziói munka számára szintén

az egyházmegyei pénztárba, az 5.-ik pont szerinti 564.85 P.-t a lelkész-jóléti alap javára az érmelléki egyházmegye pénztárába befizetni határozza, további intézkedésig csekkbetétként helyezendő el.

Amennyiben pedig ideiglenes kölcsönként valamelyik lelkésztestvérünk igényelné, két lelkési kezes ellenében kiutalandó esperes által.

Az áttett jegyzőkönyv 6.-ik pontja a jövő egyházmegyei gyűlésen tárgyalandó.

43 szám.

Az Érmelléki Ref Tanítóegyesület f. évi április 21-én és október 21-én tartott gyűléséből a következő előterjesztéseket teszi Közgyűlésünk asztalára:

a.)

A köri értekezletek működésének újratezdése és tovább folytatása tárgyában Tanítóegyesület a tanítói önképzést és az időnként felmerülő kérdését igen nagy sikeres előmozdító köri értekezletek jelentőségét ugyan teljes mértékben átérzi, de tekintettel a jelenlegi súlyos és háborus helyzetre, a köri munka újratezdését és folytatását az illetékes körök elhatározására bizza.

Ezen határozatot azon kéréssel terjeszti fel az egyházmegyei közgyűlésre, hogy az egyházi és iskolai szempontból is igen nagy fontosságú köri értekezletek tartása alkalmából az egyházakat a fuvar kiszolgáltatására kötelezze el s egyuttal hívja fel a lelkész urak figyelmét, hogy az ilyen köri értekezleteket a belmiszsiós estélyek rendezésével is összeköttetésbe lehetne hozni.

Közgyűlésünk a tanítóköri munkát minden időben igen nagyra értékelte és a maga részéről csak serkentőleg lépett közbe. Most

is, bár a jelenlegi háborus idők és a nagy tanító hiány mellett nem igen kedvező a helyzet, örömmel látja a tanítóság buzgalmát és elkötelezi az egyházakat, hogy amely körben megindul a tanítóköri munka, fuvart szolgáltatassanak erre a célra. Egyben felkéri Esperes urat, hogy a lelkeszi kar figyelmét hívja fel ezen alkalmak felhasználására a belmissziós estélyek rendezése körül.

b).

Olvastatott a vasárnapi iskola reformja címen beterjesztett következő indítvány :

A református egyház belmissziói munkásságának egyik legfontosabb ága az ifjuság vallásos nevelését intenzívebben művelő vasárnapi iskola. A vasárnapi iskolák eredeti célja az volt, hogy az iskolakerülő gyermekeket összeszedje s őket vallásos oktatásban részesítse s egyéb fontos tudományokra is megtanítsa. A vasárnapi iskola az eredeti cél kitűzés szerint az egész világon elterjedt s munkássága nem megvetendő jelentőségűvé vált a belmissziós munkák között.

Anélkül hogy a belmisszió ezen ágának bővebb ismertetésével és a vele foglalkozó tudományos munkásság részletesebb felsorolásával foglalkoznék, azzal kapcsolatban hogy a pályázati hirdetések egyik feltételként sokszor előírt vasárnapi iskolai munkában és belmissziói teendőkben való közreműködés sikerét megközelítően is biztosíthassuk, véleményem szerint a magyar református egyházban a vasárnapi iskolák vezetésének külföldi utánzása helyett, az évtizedes tapasztalatok hatása és figyelembe vételével a mi sajátos viszonyainknak módosítására van szükség.

Ugyanis a legtöbb külföldi államban ma már a felekezeti oktatás megszűnt s helyét az egységes állami oktatás foglalta el, amely ugyan mindenütt kihangsu-

lyozza a vallásos nevelést de tantervében csupán heti 1-2 órára korlátozza azt, míg hazánkban bár tanterv szerint szintén heti 2 óra a vallástanra kiszabott idő de a felekezeti iskolákban a vallásos nevelés nem az előírt órákon és órákhoz kötötten valósul meg, hanem teljes munkássága ebben a szellemben folyik.

A református egyház kezdettől fogva nagy súlyt helyezett a népoktatásra, minden erejével arra törekedett, hogy minden tagja oktatásban részesüljön s az elemi ismeretét elsajátítsa, tehát hűveink közül azokra akik az egyházi iskola áldásait úgy magukra mint gyermekeikre nézve igénybeveszik a vasárnapi iskola célkitűzéseit nem vonatkozhatnak, csupán azokra lehet ezt alkalmazni akik nem részesülhetnek a református iskola nevelésében vagy a nagy iskolai szünetek alatt folytatható a vasárnapi iskola célkitűzéseinek megfelelő oktatás.

A fentiek alapján tisztelettel javaslom az egyházi belmissziói munkásság vasárnapi iskola néven ismeretes ágának eredményesebbé tétele céljából a vasárnapi iskola működésének hazai viszonyainknak jobban megfelelő alapokra helyezését az alábbi címmel, célkitűzéssel és megvalósítási lehetőségekkel :

A) Cím : Önkéntes hitvallásos iskola.

B) Cél : Azokon a helyeken ahol rendes hitfelekezeti iskola működik az iskolai szünetekben is összefogni a gyermeki lelkeket, ott pedig ahol ilyen felekezeti iskola nincs állandóan együtt tartva a református gyermekeket őket az öntudatos vallásos érzésben folytonosan erősíteni és nevelni, valamint a fogyatékos ismeretek pótlása.

C.) Megvalósítás : A lelkészek és ezen munkára megfelelően kiképzett önként vállalkozók vezetésével csoportonként legfeljebb 50 növendéket számítva a jelentkezőket rendszeres vallásos oktatásban részesíteni és a fogyatékos ismereteket kiegészíteni.

A tanítókat tekintettel a munka nemes célkitűzéseire elkötelezés nélkül önkéntes vállalkozás alapján elsősorban kell figyelembe venni.

A beterjesztett javaslat tulajdonképpen annyi reformot jelentene, hogy az önként jelentkező gyermekeket nyári szünetben is együtt tartaná és a vallásos ismeretek mellett a fogyatékos ismeretek pótlására is törekednék, valamint eltörölné a tanítók köteleztetését és helyébe az önkéntes munkavállalást tenné.

Közgyűlésünk úgy látja, hogy ez így reformnak nem reform, mert eddig is ezt tettük, főként a román impérium alatt a felekezeti iskolát nélkülöző helyeken, de ezt tesszük ma is mindenütt, ahol a gyermekeket nyári szünetben össze lehet szedni.

Ami pedig a tanítóknak önkéntes vállalkozását illeti, ezt az általános többségnél hálás elismeréssel könyveli el egyházmegyei közgyűlésünk, de tekintettel az esetleg előfordulható kivételekre, akik nem volnának hajlandók önként vállalni, célszerűnek látja megmaradni az elkötelezés mellett.

c.)

Tanítóegyesület kéri Közgyűlésünket, hogy kötelezze el az iskola fentartó egyházakat, hogy a népiskolai szolgálati pragmatikát minden tanító részére szerezzék be
Elfogadtatott.

d.)

Tanítóegyesület javasolja az egyházmegyénk öt tanítói körre való beosztását.

Közgyűlésünk fenti javaslatot nem fogadhatja el, hanem a Lelkészszerkezlet indítványára kimondja, hogy tanügyi szempontból is, épen úgy, mint lelkészkeri és számvizsgálati tekintetben négy körzetre osztja fel egyház-

megyénket és pedig a következőképen :
1. Székelyhidi kör : Székelyhid, Hegyközszentimre, Szentjobb, Hegyközszentmiklós, Nagyléta, Biharfélegyháza, Bihardiószeg, Csokaly, Biharvajda, Kóly-kágya. 2. Szalacsi kör : Albis, Érolaszi, Apátkeresztur, Érbogyoszló, Kiskereki, Asszonyvására, Szalacs, Ottomány, Éradony. 3. Érmihályfalvai. kör : Bagamér, Érsenjén, Értarcsa, Érkeserü, Érmihályfalva, Gálospetri, Piskolt, Kokad, Álmosd, Ujléta. 4. Margittai kör : Margitta, Magyarkecz, Tóti, Micske, Érábrány, Bályok, Berettyószéplak, Vedresábrány, Monospetri, Érköbölkut, Poklostelek.

Ezzel kapcsolatban a körzeti felügyelők évi tiszteletdíját 256. — P.-ben (kétszázötvenhat) állapítja meg Közgyűlésünk.

e.)

Tanítóegyesület kéri, hogy egyházmegyénk megnagyobbodására és a tanítóság számának megnövekedésére tekintettel emeltessék fel a tanítóképviselek száma négyről hatra s a javaslat elfogadása esetén megválasztásra ajánlja Fekete Gyula nagylétai és Taar Ferenc bagaméri tanítókat.

Közgyűlésünk az egyházmegyei tanítóképviselek számát hatra felemeli és így két állás betöltésére a szavazást elrendeli. A szavazatok beadásának határidejéül 1943 január 1, déli 12 óráját tűzi ki.

f.)

Kósa Károly tanácsbíróvá választatván, Tanítóegyesület ajánlja az ő lemondása folytán megürült helyre Both Ferenc bihardiószegei tanító megválasztását.

Kósa Károly lemondása elfogadtatván, Közgyűlés elrendeli helyének betöltését. A

szavazat beadásának határidejéül 1943 jan. 1. déli 12 óráját tüzi ki.

g.)

Tanítóegyesület arra kéri Közgyűlésünket, hogy felettes egyházhatóságunk útján keresse meg a Nagyméltóságú vallás és Közoktatásügyi Miniszter urat, hogy az állami iskoláknál működő tanítók részére különböző címeken folyósított pótlékokat a visszacsatolt területen működő felekezeti tanítóknak is folyósítsa.

Teljesítettik.

h.)

Tanítóegyesület kéri Közgyűlésünket, hogy tegyen felterjesztést a lelkészekéhez hasonló gyorssegély kiutalása iránt a tanitóság részére.

Közgyűlés felhívja a tanitóság figyelmét arra, hogy **szolgálati uton** egyénenként beadott kérvény alapján részesülhetnek gyorssegélyben a Vall. és Közokt. Minisztériumtól.

44. szám.

Olvastatott a nem református iskolákban folyó vallásoktatásról szóló összesített kimutatás :

Összesítő jelentés az Érmelléki Református Egyházmegyében a nemreformátus iskolákban folyó vallásoktatásról az 1941-42. isk. évben.

1. Egyházmegyénk nemreformátus elemi, gazdasági és iparostanonciskoláiban összesen 41 vallásoktató végezte a nem református növendékek vallásoktatását és vallásos nevelését. Ezek között van 28 gyülekezeti lelkipásztor, 1 önálló hitoktató lelkész (Érmihályfalva) 6 gyülekezeti segédlelkész (Székelyhid, Piskolliget, Nagyléta, Érmihályfalva, Bihardiószeg és Berettyószéplak,) 3 tanítónő (Érbogyoszló, Ujléta 2,) és három tanító.

2. Mindenütt református hitoktató tanítja a vallást.

3. Hitoktatói óradij fejében egyházmegyénk hitoktatói az államtól összesen 1133,54 P-t, az egyháztól összesen 396 P-t és a községtől összesen 84 P-t kaptak. Óradijat nem kapott a vallásoktatásért az albisi, álmosdi, bályoki, biharfélegyházai, biharvajdai, csokalyi, éradonyi, érkeserüi, érköbölkuti, hegyközszentmiklósi, micskei, ottományi, piskolti, piskoltligeti, poklosteleki, szentjőbbi, vedresábrányi és monospetrii hitoktató.

4. A vallásoktatók mindenütt végeznek gyülekezeti munkát: lelkészek, segédlelkészek állandóan, vallásoktató tanítók és tanítónők kisegítésképpen : az érköbölkuti vallásoktató tanítónő kivételével, aki semmiféle gyülekezeti munkát nem végez vasárnapi iskolát és leányegyesületet vezetnek.

5. Mint vallásoktató senkisémet tagja a nyugdíjintézetnek.

6. Vasuti arcképes igazolványa az egyedüli önálló hitoktató lelkésznek, Horváth Viktornak (064702 számú), továbbá a vallásoktatást végző állami népiskolai tanítóknak és a tanítónőknek van. Kovács Sára Ujléta 036317 sz., Borbély Lajos Ujléta 036312 sz., Kiss B. Zoltán Ujléta 036380.

7. Állami iskolában egyházmegyénk területén 861 református fiugyermek, 1622 református leánygyermek, összesen 2483 gyermek, gazdasági továbbképző leányiskolában 65 leány, gazdasági fiuiskolában 136 gyermek, iparostanonc iskolában, Székelyhidon és Érmihályfalván összesen 63 gyermek járt. (Az érköbölkuti hitoktató jelentőivében nem tüntette fel az állami iskolában járó ref. tanulók létszámát, így az állami népiskolában járó tanulók összes létszáma e nélkül állapítottatott meg.)

8. Ami a vallásórák számát illeti, jelentésekből az tűnik ki, hogy a vallásoktatók a vallásórák számának a meghatározásában önkényesen járnak el, pedig a vallásoktatás anyagának az elvont és gyermek által nehezen felfogható természete, valamint a vallásos nevelés érdeke a lehető legnagyobb heti óraszámot igényli a vallásoktatás és nevelés eredményessége

érdekében. Amikor nálunk az állam előírja a kötelező vallásoktatást, ennek a lehetőségnek a nagy áldását ki kell használni. Az erre vonatkozó törvényes rendelkezés végrehajtandó. Egyházmegyénkben 55 nem református iskolában 41 vallásoktató heti 212 órán át végez vallásstanítást.

9. Egyházmegyénk területén levő minden nem-református iskolában járó reformátustanuló részesült vallásstanításban.

10. A református tanulók mindenütt a saját iskola-épületükben részesülnek vallásoktatásban. Tanterem hiánya miatt Margittán redukálni kellett a heti órák számát.

11. Ifjusági istentiszteletet, bibliaórát, vasárnapi iskolát tartottak a gyermekek számára Bihardiószegen, Érmihályfalván, Poklosteleken és Székelyhidon. Ifjusági istentiszteletet és vasárnapi iskolát Gálospetriben, Nagykágyán, Vedresábrányban. Csak ifjusági istentisztelet volt Albison, gyermekistentisztelet és bibliakör Érkeserüben. Vasárnapi iskolát és bibliaórát tartottak: Apátkeresztúron, Berettyószéplakon, Éradonyban, Biharfélegyházán, Érábrányban, Érbogyoszlón, Margittán, Micskén, Tótiban. Csak vasárnapi iskolát Álmosdon, Bagamérban, Bályokon, Biharvajdán, Csokalyon, Érsemjénben, Hegyközszentmiklóson, Piskolton, Hegyközszentimrén, Kiskerekiben, Ottományban, Szentjőbbon, csak bibliaórát Nagylétán és Piskoltligeten, Egyiket sem tartottak Érköbölkuton és Érolasziban.

12. A kérdőív tizenhatodik (15) pontjában foglalt konventi rendelkezéseket magábanfoglaló jegyzőkönyvek (1923, 1928, 1929, 1930, 1932, évről) a visszatért egyházközségek lelkészi hivatalaiban nincsenek meg. (Ezeknek a pótlásáról feltétlenül gondoskodni kell): mindazonáltal a hitoktatók jelentése szerint az albisi, berettyószéplaki, biharfélegyházai, csokalyi, éradonyi, érkeserői, érbogyoszlói, érmihályfalvai, érköbölkuti, margittai, magyarkéczi, ottományi, piskoltligeti, szentjőbbi és tótii, továbbá a volt csonkabihar-érmelléki

ref. egyházmegye hitoktatói (Álmosd, Bagamér, Nagyléta) ismerik és követik. Az érmihályfalvai iparostanonciskolában tanító hitoktató ismeri, de nem követi. Kérjük megtenni a szükséges lépéseket, hogy a kötelező tantervnek érvényt lehessen szerezni.

13. Tanmenete van 14 vallásoktató gyülekezeti lelkésznek (Álmosd, Bagamér, Apátkeresztur, Bályok, Biharvajda, Csokaly, Érábrány, Éradony, Érkeserü, Érolaszi, Érsemjén, Ottomány,) egy önálló hitoktató lelkésznek, (Érmihályfalva,) 3 gyülekezeti segédlelkésznek, 2 hitoktató tanítónak (Érbogyoszló Érköbölkut.) Tanmenete nincs : 15 vallásoktató gyülekezeti lelkésznek, (Albis, Biharfélegyháza, Gálospetri, Hegyközszentimre, Hegyközszentmiklós, Kágya, Kiskereki, Magyarkécz Margitta, Micske, Piskolt, Poklostelek, Szentjobb, Tóti, Ujléta, Vedresábrány,) 2 vallásoktató segédlelkésznek (Piskoltliget, Bihardiószeg,) 4 vallásoktató tanítónak (Ujléta Monospetri.) A vallásoktatás eredményessége érdekében tanmenetre minden vallásoktatónak szüksége van. Ezért kérjük minden vallásoktatót elkötelezni ennek a hiánynak a kiküszöbölésére.

14. Haladási naplót minden hitoktató vezetett.

15. Legtöbb helyen a Konvent által előirt tankönyveket használják. Nem engedélyezett tankönyvet használ : az apátkereszturi, biharfélegyházai, micskei hitoktató lelkész. A negyedik osztályban Nagy István Bibliai Történetek című könyvét, a monospetrii hitoktató tanító a volt királyhágómelléki református egyházkerület által engedélyezett tankönyvet használja. Nagylétán a II. osztályban Kocsis Nánainé Bibliatörténetek c. könyv alapján tanítja a vallást a hitoktató segédlelkész. Ez a könyv nincs a Konvent által engedélyezett tankönyvek között.

18. A vallásoktatási óra mindenütt énekléssel és imádsággal kezdődik és végződik, kivéve Szentjőbbön.

19. Az énektanítást mindenütt a hitoktató végezte, kivéve Berettyószéplakon. Itt a kántortanító tanította az éneket az állami népiskolában járó református növen-

dékeknek is, mivel a hitoktató gyülekezeti segédlel-
késznek nincs zenei hallása.

20. Az iskolákban mindenütt imádkoznak naponként
a tanítás kezdetén és végén.

22. Az állami és községi iskolákban egyházunkra
sérelemes felekezeti jellegű imákat sehol sem használnak.

23. A vallástani órákon Bihardiószeg, Érabrány,
Hegyközszentimre, Kiskereki, Micske, Piskoltliget,
Poklostelek, Szentjobb kivételével, ahol alkalomszerűen
olvassák a bibliát, mindenütt rendszeres bibliaolvasás
van.

24. A vallásoktatási órákat a hivatalos kanonika
vizitáció alkalmával a vizsgálatot végzők látogatták ;
ahol segédlelkeszek és tanítók végezték a vallásitanítást,
lelkeszek látogatták a vallásórákat. Presbiterek sehol
sem látogattak. Egyáltalán nem történt látogatás :
Apátkereszturon, Bihardiószegen, Érbogyoszlón, Érsem-
jénben, Gálospetriben, Hegyközszentmiklóson, Kiske-
rekiben, Piskolton, Piskoltligeten, Szentjőbbon, Monos-
petriben. A vallásoktatás ellenőrzésére meg kell alakí-
tani az egyházmegyei vallásoktatási szakosztályt vallás-
oktatási szakelőadóval a 297/1941 számú konventi
vallásoktatási szabályrendelet 41 §-a értelmében (1941
sz. Konv. jegyzőkönyv 11. számú melléklete.)

25. A növendékek 32 helyen rendszeresen járnak
a gyülekezeti istentiszteletre. Érkeserűben áprilistől
juniusig és szeptembertől novemberig ; Érmihályfalván
december 1-től március 31-ig és a nyári szünidőben,
Érolasziban amikor az időjárás megengedi. Ujlétán
március 15-től az évvégi vizsgáig. Sok helyen hétköz-
nap i istentiszteleteken is részt vesznek a tanulók.

26. A tanulók ifjusági istentiszteleteken vesznek
részt Albison (vasárnap délutánonkint a templomban)
Bihardiószegen (vasárnaponkint a gyülekezeti isten-
tisztelet előtt.), Érkeserűben, Érköbölkuton, Érmihály-
falván (szeptember 1-től november 30-ig és április 1-től
junius 14-ig), Gálospetriben (mindennap első vasár-
napján 3 és 4 óra között.), Kágyán, Nagylétán (szep-

tember-október, márciustól júliusig minden csütörtökön), Piskoltligeten, Poklosteleken, Székelyhidon, Tótiban, Ujlétán (minden hónapban egyszer), Vedresábrányban, Álmosdon, (év elején és év végén), Csokalyon (anyák napján), Érolasziban, Magyarkéczen, Micskén, Ottományban. Külön ifjusági istentiszteletek nem tartatnak, hanem a gyülekezeti istentiszteleteken vesznek részt Apátkereszturon, Bályokon, Berettyószéplakon, Biharvajdán, Érábrányban, Érbogyoszlón, Érsemjénben, Hegyközszentimrén, Kiskerekiben, Margittán, Piskolton, Szentjőbbon Monospetriben.

27. Vasárnapi iskolába Albis, Érsemjén, Érköbölkut, Érolaszi kivételével mindenütt jártak a gyermekek vasárnapi iskolába. A margittai hitoktató gyülekezeti lelkipásztor a 14 pont alatt levő tanrendben feltünteti a vasárnapi iskolai órát d. e. 10—11-ig azzal a megjegyzéssel, hogy nem a lelkész vezeti és a 28. pont alatt levő kérdésre azt válaszolja, hogy a gyermekek nem járnak vasárnapi iskolába. Arra a kérdésre pedig, hogy ki a vezetője a vasárnapi iskolának, nemleges választ ad. A vasárnapi iskolákat lelkészek tanítók, tanítónők, vezetik, Székelyhidon lelkész vezetése és előkészítése mellett egyháztagok.

28. Csendes órákat csak Albison tart a lelkész felsőbb osztályosok számára szombaton d. u. 6-7-ig, Bihardiószegen, Érmihályfalván, Székelyhidon a levente-intézmény keretében.

29. Tanulók a gyülekezeti ünnepeken, vallásos mozgalmakban ünnepélyeken mindenütt tevékenyen részt vesznek.

30. Gyermekek gyülekezeti istentiszteleteken perselybe adakoznak, azután alkalomszerűen Mihályfalván. Ottományban az iskolába vitt eledelt megosztották a szegény gyermekekkel és így 6 gyermeket elláttak. Poklosteleken a Vöröskereszt javára 29 P-t, Vedresábrányban 45 P-t, Székelyhidon 68 P-t küldöttek.

31. Tanulók között a KIE. vallásos egyesület működik Székelyhidon az országos központtal öszeköt-

tetésben, Érmihályfalván a 601 sz. Kazinczi Ferenc“ cserkész csapat működik Horváth Viktor ref. Vallás-
oktató lelkész vezetésével.

32. A reformáció emlékünnepét mindenütt meg-
ünnepezték a tanulók.

33. Gyermeklapot járattak : Nagylétán az „Örömhirt“
45 példányban, Szentjóbbon 22 példányban, Apátke-
reszturon 2 példányban, gyermekkönyvtárt, Ottomány-
ban 6 példányban a Kis Fecskét.

34. A konfirmándusok előkészítését 31 helyen a
gyülekezeti lekipásztor, 1 helyen az önálló hitoktató
lelkész Érmihályfalva 5 helyen a gyülekezeti segédlelkész
Székelyhid, Piskoltliget, Érmihályfalva (gyülekezeti s.
lelkész is), Bihardiószeg, Berettyószéplak, Érbogyoszlón
és Hegyközszentmiklóson lelkészi állás megüresedése
miatt tanítók, Érköbölkuton és Hegyközszentimrén
szintén tanító végzi különösnek találom, hogy Hegy-
közszentimrén a vallásoktatást a lelkész végzi minden
osztályban, a konfirmációi oktatást pedig a kántor-
tanító. Jobb lenne, ha a lelkész a konfirmációi oktatást
fenntartaná magának és inkább a vallásoktatást bizná
a tanítóra.

35. A konfirmációra vonatkozó (20—1926 sz.)
konventi tanterv. egyházmegyénkben általában ismer-
etlen. Erre vonatkozó megjegyzésemet összesítő ki-
mutatásom 12. pontjában tettem meg. Mégis a 20/1926
sz. tanterv szerint megy végbe a konfirmációi előké-
szítés Piskolton, Érsemjénben, Álmosdon, Csokalyon,
Éradonyban, Magyaréczen, Gálospetriben, Tótiban,
Berettyószéplakon, Albison, Érkeserüben, Bagamérban,
Piskoltligeten, Hegyközszentmiklóson, Szentjóbbon,
Nagylétán, Érbogyoszlón és Hegyközszentimrén.

36. A konfirmációi oktatást legtöbb helyen a kon-
vent által előírt Apostol Elek féle konfirmációi Káté
alapján végzik. Az albisi hitoktató a Heidelbergi Kátét
használja. A margittai, magyarkécsi, érmihályfalvai
hitoktató néhai Szoboszlai Papp István és Révész

Bálint tiszántuli püspökök kátéja nyomán a királyhágó-melléki ref. egyházkerület 1937 évi közgyűlése 38 e. határozatával használatba hozott Konfirmációra Előkészítő Kátét a tótii vallásoktató Dr. Patay Pál: Református keresztyén konfirmációi Kátéját, a szentjóni lelkész Debreceni István Hit és Erkölcstancimű Kátéját használja.

37. A konfirmált tanulók a gyülekezeti urvacsoraosztás alkalmával éltek urvacsorával.

38. Az iskolai ifjúsági könyvtárban református szellemi vallásos művek nincsenek. A bagaméri, biharfélegyházai, éradonyi, érkeserői, gálospetrii, nagylétai, szentjóni és vedresábrányi hitoktató lelkészek lépéseket tettek ilyen művek vásárlása érdekében.

39. Szentjónon, Nagylétán, Érkeserűben, Gálospetriben, Éradonyban, Biharfélegyházán, Álmosdon, Érsemjénben, Biharvajdán, Kágyán, Apátkereszturon, Ottományban, Albison, Tótiban hitoktatók utánjártak, hogy a vizsgai jutalomkönyvek között legyenek református szellemű vallásos művek.

40. A vallásoktatók birtokában képes biblia és szemléltető képgyűjtemény van Apátkereszturon, Bályokon, Biharfélegyházán, Érábrányban, Éradonyban, Érolasziban, Érmihályfalván, Kiskerekiben és Poklosteleken.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és az Egyházkerülethez felterjeszteni rendeli.

45. szám.

Olvastatott a Csonka-nagyszalontai egyházmegye tanügyi bizottságának 2. jgykvi sz. javaslata, melyet hasonló állásfoglalás céljából tett át egyházmegyénkhez.

Közgyűlésünk a javaslatot indokainál fogva elfogadja, határozattá emeli és a maga részéről is kéri a tanmenetek elkészítésére adott határidő meghosszabbítását 1943 május 31-ig.

46. szám.

Olvastatott a margittai ref. egyház presbitériumának kérelme aziránt, hogy f. évi október 4.-én tartott ülésében szerkesztett lelkészi díjlevele megerősítést nyerjen.

Közgyűlésünk a tavaszi közgyűlés 10. számú határozatával már megerősített és az Egyházkerületi Tanácstól az értékeknek jelenlegi pénznemre való átszámítás végett visszaadott smost már ennek megfelelő, díjlevél-
csontkitást nem tartalmazó lelkészi díjlevelet megerősíti és végleges jóváhagyás végett négy példányban az Egyházkerületi Közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

47. szám.

Olvastatott az albisi ref. egyház presbitériumának kérvénye lelkészi lakás építésének engedélyezése iránt. Mellékeli a névszerinti szavazással hozott egyhangu határozatot, tervrajzot, munkaelőírást és szerződést a vállalkozóval.

Közgyűlésünk az Elnökség által előlegezett engedélyt a már azóta tető alá is került lelkészi lakás építéséhez megerősíti, áthárítván minden anyagi felelősséget az építettő egyház presbitériumára.

48. szám.

Albisi egyházunk presbitériuma lelkészi lakás építésének költségvetését terjeszti be jóváhagyás céljából s ugyanezzel kapcsolatban engedélyt kér 15000 P. azaz tizenötezer Pengő kölcsön felvételére, amely összeget 5 év alatt kivetendő rendkívüli adóból akar visszatéríteni,

Közgyűlésünk a névszerinti szavazással egyhangulag megállapított költségvetést jóváhagyja és ennek keretében felveendő 15000 pengős kölcsön lebonyolításához az engedélyt megadja.

49. szám.

Csokalyi egyházunk presbitériuma a talajviz rongálása következtében összeomlással fenyegető lelkészi lakásának újraépítésére kért engedélyt egyházmegyénk Elnökségétől. Mivel a lebontás sürgős volt, az előzetes hozzájárulás megadatott. Az új épület 13000 pengős költséggel azóta fedél alá is került.

Közgyűlésünk az Elnökség által előlegezett engedélyt megerősíti. Jóváhagyja az építési költségvetést, noha aggodalmi vannak az irányban, hogy egy ilyen nagyobb mérvű építkezési több mint 50 %-ban segélyekből akar lebonyolítani a csokalyi egyház. Tekintettel az utólagos jóváhagyásra, Közgyűlésünk áthárít minden anyagi felelősséget az építést végző egyház presbitériumára :

50. szám.

Csokalyi presbitérium a lelkészi lakás építéséhez 3000 P. egyszersmindenkori közalapi segélyt kér.

Közgyűlésünk a szabályszerű nyomtatványon hiánytalanul kiállított és indokolt kérést pártolólág terjeszti fel.

51. szám.

Gálospetri egyház lelkészi lakásának sürgős kijavítására kér engedélyt.

Közgyűlésünk a kért engedélyt a beterjesztett költségvetés alapján azzal a feltétellel adja meg, hogy az építkezést árlejtés útján adja ki s a még fedetetlen 2395 pengőt kölcsön útján is szerezzék meg s úgy erről, mint az egész lelkészlak javításáról névszerinti szavazással hozott tanácshatározatát 15 nap alatt terjessze be az esperesi hivatalhoz.

52. szám.

Poklosteleki egyház melléképületeinek kijavítására engedélyt kér.

Közgyűlésünk a poklosteleki egyház melléképületeinek kijavítására az engedélyt megadja.

53. szám.

Poklosteleki egyház tanácsterme kijavítására, valamint lelkészi lak melléképületeinek felépítésére 4000 P. kölcsön felvételére engedélyt kér.

Közgyűlésünk a poklosteleki egyház kérelmét, mely szerint a 4000 pengő kölcsönt évenkénti községi segéllyel, vagy ennek hiányában évenkénti póttadó kivetésével fedezi, ezen névszerinti szavazással hozott határozatát helyben hagyja.

54. szám.

Gálospetri egyház beterjeszti egyhangu határozattal hozott II. tanítói állás megszervezésére vonatkozó tanítói díjlevelet 4 példányban és megerősítését kéri.

Közgyűlésünk a díjlevelet megerősíti azzal, hogy az egyház névszerinti szavazással hozott tanácshatározatát 8 nap alatt terjessze be az esperesi hivatalhoz.

55. szám.

Gálospetri egyház új két tantermes iskola építéséhez kér engedélyt. Költségvetés 30.000 P. végösszegű és az egész összeget államsegély fedezi. Az építkezés az államépítészeti hivatal vezetése alatt folyik.

Az engedély megadatott.

56. szám.

Gálospetri egyház a volt román állami iskola

épületének f. tanévre kibéreléséhez kéri egyházmegyénk hozzájárulását.

Megadatott.

57. szám.

Hegyközszentmiklósi egyház kéri új adókulcsának jóváhagyását.

Közgyűlésünk visszaadni határozza azzal, hogy a hegyközszentmiklósi egyház más adókulcsot állapítson meg és azt terjesze be.

58. szám.

Érkeserői egyház új adókulcsának jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a törvény szerint megállapított adókulcsot jóváhagyja.

59. szám.

Poklosteleki egyház az E. T. VII. tc. 27. §-ában foglalt normál adókulcsot lépteti életbe s ennek jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a poklosteleki egyház törvényesen megállapított új adókulcsát jóváhagyja

59. a. szám.

Érábrányi egyház az E. T. VII. tc. 27. §-a alapján megállapított új adókulcsa jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk az érábrányi egyház törvényesen alkotott új adókulcsát jóváhagyja.

60. szám.

Nagylétai egyház az egyházfentartási alapból 3200 Pengőt, a D. Nagy István-féle alapítványból 600 Pengőt március 1-től kezdve egy félévre kölcsönvett 46000 Pengő törlesztéses kölcsönének és a tisztviselők fizetésének fizetésére, melyet a kint levő adóhátrányok fedeznek s ennek jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a nagylétai egyház átfutó kölcsönét jóváhagyja.

61. szám.

Nagylétai egyház engedélyt kér egyik tanítói lakásának bérbeadásához, mivel Vida Anna tanítónő kiköltözött belőle édesanyjához.

Közgyűlésünk a kérdés felett napirendre tér, mivel a törvény szerint a tanítói lakás feletti rendelkezés visszaszáll az egyházra azon órában, melyben a tanító kiköltözik belőle.

62. szám.

Szalacsi egyház az E. T. I. tc. 7. § 3. bekezdése, valamint a 74 §-i. pontja szerint beterjeszti az egyháztanács által megállapított egyházi közmunkaváltságra vonatkozó szabályrendeletét 2 példányban s jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a törvény alapján alkotott szabályrendeletet jóváhagyja.

63 szám.

Nagylétai egyház nagy kölcsönének törlesztése, valamint a folyó évi kiadások fedezésére 1400 P. kölcsönt vesz fel törvényes kamat mellett az egyházfentartási alapból és a K. I. E. pénztárából. A névszerinti szavazással hozott határozat jóváhagyását kéri.

Közgyűlésünk a kölcsön felvételét jóváhagyja.

64. szám.

Jónás Imre okleveles lelkész, jelenleg az álmosdi egyháznál működő tanító kéri Közgyűlésünket, hogy lelkészi jellegét megtarthassa.

Teljesítettik.

65. szám.

Gálospetri egyház főgondnoka és gondnoka azon kéréssel fordul Közgyűlésünkhöz, hogy Kádár Miklós lelkésznek lelkészi állásáról 1939-ben kiadott lemondó nyilatkozatát hatálytalanítsa.

Közgyűlésünk a felolvasott beadványt nem tartja alkalmasnak, hogy arra vonatkozólag érdemben határozatot hozzon. Felhatalmazást ad azonban az Elnökségnek arra nézve, hogy az esetben, ha a gálosperti egyházközség választóinak abszolút többsége hasonló kéréssel fordul a presbitériumhoz s azt a presbitérium is magáévá teszi és felterjeszti; a kérelem teljesítéséhez hozzájáruljon.

66. szám.

A CXXII. zsoltár 2. versének eléneklésével és Esperes atyánkfi a szivből fakadt, buzgó hálaadásával a gyűlés véget ért.

H i t e l e s i t j ü k :

Szabó Zoltán
esperes

Pappszász Lajos
gondnok

Boruzs Lajos
lelk. főjegyző

Dr. Gulácsy Sándor

Nagy Sándor
hitelesítő biz. tagok.

Jelen jegyzőkönyv 26 - 50 számait jegyzette :
Boruzs Lajos lelk. főjegyző, kivéve a 33/a.-t, amelyet
Egey István lelk. jegyző, továbbá a 37/a.-t, melyet
Kalmár István számvevő és 37/b.-t, melyet Radó
József számvevő jegyzett, az 52—66 számokat pedig
Egey István lelk. jegyző jegyezte.

Tartalom-jegyzék.

Hat. száma	Lapszám
47. Albisi lelkészlak építése	92
48. Albis kölcsöne	92
2. Alkotó tagok számbavétele	5
16/a. Anyásítási tervek	21
23. Asszonyására konvent segélyt kér	25
22. Asszonyásári egyházfentartó alap felhasználása	25
27/b. Álmosdi számadások megerősítése	65
32. Balázs Lajos érbogyoszlói lelkész bekebelezése	58
39. Belmissziói előadó jelentése	71
66. Berekesztése gyűlésnek	97
38/g. Bihari Reformátusok Lapja	70
49. Csokalyi lelkészlak építése	93
50. Csokaly közalapi segélye	93
12. Debreczeni Erzsébet tanítónő eskütétele	16
5. Egyházak szavazatainak száma	13
40/a. Egyházmegyei tanács megalakítása	73
16/f. Egyházmegyei Szabályrendelet előkészítése	22
16/e. Egyházmegyei tanács	22
1. Előimádság	5
34. Eskütétele tanítóknak	59
36. Eskütétele új tisztviselőknak	61
29. Esperesi jelentés	38
4. Esperesi jelentés	5
8/b. Érbogyoszlói presbitérium elleni fegyelmi ügy	29
58. Érkeserü adókulcsa	95
20. Érmihályfalva adókulcsa	24
8. Érmihályfalvai vallásoktató lelkész díjlevele	14
7. Érmihályfalvai vallásoktatási Szabályrendelet	14
35/b. Farkas László dr. lemondó levele	61
65. Gálospetri-i főgondnok kérése	96
55. Gálospetri iskola építése	94
51. Gálospetri lelkészlak javítása	93
54. Gálospetri II. tanítói díjlevele	54
56. Gálospetri tanterem bérlete	95
28. Gondnok megnyitó beszéde	35
37/d. Gyámintézet számadása	66

Hat. száma	Lapszám
43/h. Gyorssegély tanítóknak	84
3. Gyűlés megnyitása	5
57. Hegyközszentmiklós adókulcsa	95
30. Helyzetképek	42
9. Horváth Viktor vallásoktató lelkész bekebelezése	15
31. Időszaki jelentése Esperesnek	52
26. Imádság gyűlés megnyitáskor	33
38/e. Javaslat E. T. módosítására	70
24. Jegyzőkönyv hitelesítő	26
44. Jelentés nem ref. iskolákban folyó vallástanításról	84
64. Jónás Imre lelkészi jellegének megtartása	96
14. Kalmár István számvevő jelentése	17
16 i. Kerületi képviselők számának felemelése	23
16 j. Kerületi képviselők választása	23
19. Kiskereki adókulcsa	24
1/b. Kokadi közigazgatási bírósági ügy.	27
16/c. Kollégium felsegitése	21
38/f. Konfirmációi oktatás	70
15. Költségvetése Egyházmegyének	20
43/d. Köri beosztás	82
46. Lelkeszi díjlevele Margittának	92
16/h. Lelkész-jelölő bizottság	22
42. Likvidáló bizottság jegyzőkönyve	78
10/a. Margittai kántori díjlevél megerősítése	15
10. Margittai lelkészi díjlevél megerősítése	15
6. Molnár József értarcsai lkp. nyugalomba vonulása	13
6. Molnár Lóránd értarcsai lkp. bekebelezése	14
27. Megalakulás	35
35. Megerősítése új tisztikarnak	60
4/b. Mészáros György volt kiskereki-i gondnok közig. bir. ügye	28
33/a. Nagy László tanító választásának megsemmisítése	59
32. Nagy Sándor hegyközszentmiklósi lel. bekebelezése	58
60. Nagyléta átfutó kölcsöne	95
63. Nagyléta kölcsöne	96
61. Nagylétai tanító-lakás bérbeadása	96
38/a. Nem ref. iskolában folyó vallástanítás Szabályren.	66
43/c. Népiskolai Szolgálati pragmatika beszerzése	82

Hat. száma	Lapszám
37/c. Nyilatkozata Székelyhidi Béla álmosdi lelk.-nak	66
16/b. Orsz. Lelk. Nyugdíjintézet pénzükezelője	21
38/b. Orsz. Lelk. Nyugdíjintézet revíziója	68
38/d. Özvegyi kegyeleti idő megváltoztatása	69
3/b. Páll Ferenc kiskereki-i presbíter fegyelmi ügye	27
21. Piskolt adókulcsa	25
59. Poklostelek adókulcsa	95
5/b. Poklostelek fegyelmi ügy	28
52. Poklosteleki melléképületek javítása	94
53. Poklostelek kölcsöne	9
43/g. Pótlékok folyósítása tanítóknak	8
14/a. Radó József számvevő jelentése	1
38/c. Szabályrendelet tervezet	68
17. Szalacs adókulcsa	23
13. Szalacsi két új tanítói állás díjlevele	16
62. Szalacs Szabályrendelete	96
16/d. Szavazat-bontó bizottság	22
35. Szavazat-bontó bizottság jegyzőkönyve	59
15. Számadása egyházmegyei pénztárnok	20
16/g. Számadásokon e. m.-i közgyű. megerősítő hat.	22
37/a. Számvevő jelentése	62
43/a. Tanító-köri munka	79
43/e. Tanító-képviselők számának felemelése	83
43/f. Tanító-képviselők választása	83
11. Tanító-választások	15
33. Tanító-választások, bekebelezések	58
45. Tanmenetek elkészítése	91
41. Tanügyi előadó jelentése	73
2/b. Tompa Róza közíg. bir. ügye.	27
18. Tóti adókulcsa	24
7/b. Tóti-i presbíterium és gondnok közíg. bir. ügye	28
6/b. Tunyoghy Emil poklosteleki lakos adófelszólam.	28
38/h Tiszteletdíja tisztviselőknek	71
5. Tisztujítás elrendelése	13
16/k Ügyészek száma	23
43/b. Vasárnapi iskola reformja	80
40. Választása em-i tisztviselőknek és bizottságoknak	71
35/a. Végh József dr. lemond főjegyzői tisztéről	61

